

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA

Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL. CESAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 - Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugooslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) IX.

BUENOS AIRES, 28 DE ABRIL (APRILA) DE 1939

Núm. (Štev.) 118

NAROČNINA: Za Ameriko in za celo leto \$ arg. 6.-; za pol leta 3.50. Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Delavski praznik

Na prvega maja je praznik delavstva vsega sveta. Tako vsaj bi moralo biti, a v nekaterih državah tega delavskega praznika ne dovolijo, kar pač jasno prikazuje, da delavstvo nima nobene besede in pravice. Še vedno smatrajo delavno ljudstvo, ki ga je poslal dobri Bog edino zato na svet, da gara za druge.

Delavstvo pa se, četudi počasi, veliko prepočas, vendarle po vsem svetu prebujajo ter postaja iz brezpravne raje razumno in kulturno človeštvo. Proces gre sicer počasi, kot smo prej rekli, ker delavstvo v mnogih slučajih ne more razumeti, da brez temeljite preobrazbe samega sebe ni mogoče doseči ničesar trajnega. Za to doseči pa se je treba žrtvovati, vsaj nekoliko žrtvovati.

Vsako leto na delavski praznik bi morale ne samo delavske organizacije, marveč tudi vsak posameznik napraviti točno bilanco svojega delovanja ter ugotoviti pogreške in nedostanke, ki jih je treba v bodoče popraviti in odstraniti. Če pa je morda delavstvo mnenja, da mu ni treba ničesar misliti za svojo bodočnost, da bodo to že drugi napravili zanje, potem je tako delavstvo zrelo za diktatorsko vladavino in ne bo nikoli svobodno.

Delavstvo ne sme samega sebe varati. Pogledati mora resnici v obraz ter ugotoviti stanje kakršno je.

Če je delavstvo pravično napram sebi in če si hoče dobro, tedaj mora priznati, da ne napravi povsod svoje dolžnosti. Navduši se tu pa tam, na kakem zborovanju, ko kdo opleta z delavskimi frazami ter obljublja vse mogoče in nemogoče, kot mu je naročil gospodar ali stranka, ki ga plača. Priskoči na pomoč še časopisje, ki je nalašč za "delavske potrebe" pisano in delavsko vprašanje je rešeno. Potegniti in zavajati pa je mogoče samo nevedno delavstvo.

Delavno ljudstvo je tisto, ki na svetu vse vzdržuje. Delavno ljudstvo pa ni samo ono, ki ima žulje na rokah, marveč tudi ono, ki se z glavno trudi. Brez arhitekta in inženirja zidar ne more sezidati velike stavbe; brez iznajditeljev, ki so posvetili vse svoje sile znanstvu, bi človeštvo ne imelo železnice, raznih strojev, letal, radia, telefonije in drugih koristnih iznajdb, ki so produkt človeškega uma; imamo pa še nešteto drugih poklicev, ki so vsi koristni in potrebni, če služijo človeštvu. K delavskemu razredu spadajo torej vsi ljudje, ki se vsak na svoj način in poklicu trudijo, da pošteno zaslužijo svoj kos kruha.

Nikakor pa ni tajiti, da ni ono delavstvo s žulji na rokah najbolj zastopano in izkoriščano. Tega sta njena pa je v prvivrti delavstvo samo krivo. Delavstvo ne posveča dovolj pažnje sebi in skupnosti. Razna ničvredna igrišča in zabavišča so najljubša delavska zbirališča, zlasti mladine. Knjige, predvsem poučne knjige, delavstvo po večini odklanja. Kulturne organizacije za delavstvo nimajo največje privlačnosti. Kjer se samo pleše in pije omamne pijače, tam rada zahaja večina.

Izboljšanja delavskega položaja pa ni mogoče pričakovati vse dotlej, dokler za to ne bo delavstvo čutilo samo potrebe. A ta nujna potreba mora sloneti na evoluciji in ne na revoluciji, ki more slednja priversti komaj do takozvane proletarske diktature, ki najboljša ne more biti vredna resnične delavske izobrazbe in civilizacije.

Tudi v izseljenstvu bi mogle naše organizacije ter vsak posameznik ugotoviti marsikaj dobrega pa tudi slabega. Člani društev bi morali vsi

ANGLIJA BO ODREDILA REDNO VOJAŠKO SLUŽBO

REDNA VOJAŠKA SLUŽBA V ANGLIJI — KAJ BO POVEDAL HITLER — MALE DRŽAVE NEZAUPNE — FAŠIZEM JE TREBA ZAUSTAVITI — HITLER IN MUSSOLINI NE MISLITA ODNEHATI — POLJAKI SE BODO BRANILI.

Anglija namerava upeljati redno vojaško službo, kar doslej ni bilo, marveč so bili vsi vojaki prostovoljci z mesečno plačo. Do tega koraka, poročajo, je prisilila Anglijo Nemčija. Šli bomo pa še dalje z vojnimi pripravami, trdijo Angleži, če Nemčija ne misli odnehati. Določili so ponovno bajne svote za oboroževanje. Poklicali so bili tudi svojega poslanika pri berlinski vladi, da se z njim pomenijo, ter se je te dni odpravil v Berlin s posebnim naročilom za Hitlerja, z namenom, da govori z njim še pred 28. aprilom, ko je Hitler napovedal svoj ponovni veliki govor, a ga nista hotela sprejeti niti zunanji minister Ribbentrop niti Hitler, kar je seveda angleški ponos zelo užalilo.

Ko to pišemo, še ni govoril Hitler, a je pričakovati, da bo napadel demokracije in Roosevelta ter da bo zahteval od Poljske Gdansk ter nekdanje nemške kolonije. Podonavskim in balkanskim državam bo zagotovil pokroviteljstvo, to je Madžarski, Romuniji, Bolgariji in Jugoslaviji, državam, ki si jih sedaj vplivu velikih demokracij in Rusije. Hitler in Mussolini trudita odvzeti v soboto se ima sediti pa veliki fašistični svet na čelu z Mussolinijem, ki se bo posvetoval na katero stran, če francosko posest ali na Balkan, bi se v bližnji bodočnosti moglo vpsati. Pravijo da je od Mussolinijeve strani najprej Grčija v nevarnosti, od Hitlerjeve pa del Poljske in Litvanske. Francijo, Anglijo in Rusijo bi si privoščila pozneje, ko bi že po vseh srednjeevropskih in balkanskih državah vzpostavila fašistične vladavine, ki bi bile od njiju volje odvisne, kar se je v neki meri s zlomom Male antante in sedanjim poizkusom zlonimne balkanskega sporazuma že precej posrečilo in se bo s tem procesom gotovo še nadaljevalo, ker se male države niso do časa zavedale nevarnosti ter organizirale za odpor in pa ker je bila Poljska do zloma Češkoslovaške na strani totali-

misliti, ne morda samo odbor, v čem bi se dala, njih organizacija izboljšati, da bi čimveč koristila skupnosti. Obenem pa bi moral vsak po svojih najboljših močeh k stvari tudi svoj del doprinesti.

Imamo slovenske učne tečaje, ki so za vse slovenske otroke. Starši bi se morali živo zavedati pomena šole in vzgoje svojih otrok. Poleg staršev pa bi morali tudi vsi drugi po svojih močeh podpirati te potrebne ustanove.

Slovenski izseljenci v Južni Ameriki imamo edino tedensko glasilo Slovenski list, ki gotovo največ naših ljudi doseže po vsej prostrani argentinski deželi, vendar ne vseh. Naročniki ne bi smeli zamuditi nobene prilike, da ne bi poagitali za svoj list, ki vrši mnogo večjo izseljensko misijo, kot se, morda komu površno pozdeva. Sami od sebe pa bi morali vedeti vsi slovenski izseljenci, da je Slovenski list njih največji prijatelj, ki bi lahko še mnogo večje delo vršil, če bi se vsi zavedali dolžnosti napram njemu.

Potrudimo se vsi, da bomo na delavski praznik vsaj malo razmišljali o dolžnostih napram sebi in skupnosti. Trud bo gotovo dobro poplačal, če ne čez petnajst dni ali mesec, kot navadno plačujejo gospodarji svojim delavcem, pa čez leto ali več, kajti skupnemu delu in trudu nihče ne more odmerjati plače, marveč se izraža v izobrazbi, gospodarskem in socialnem izboljšanju vsakega posameznika, organizacij, narodov in slednjic vsega človeštva.

tarnih držav ter je Nemcem celo pomagala s tem, da je z nožem v hrbet napadla lastne brate ter so madžarski in tudi bolgarski "voditelji" v službi Hitlerja in Mussolinija, kot je bil tudi albanski kralj Zogu, a mu je Mussolini vseeno dal breo takoj ko ga je odrabil ter potom njega pripravil teren za vpad v Albanijo, ki je prvi dejanski korak Italije na Balkan.

Franciji in Angliji, po izkušnjah z Abesinijo, Španijo in Češkoslovaško, male države ne zaupajo ter kot zbeжанe ptice iščejo rešitve. A če se bo Hitlerju in Mussoliniju posrečilo še katero državo, ki so se zatele pod okrilje Francije in Anglije, kaznovati s tem, da bosta napravila iz nje kot s Češkoslovaško in Albanijo, tedaj pa res ne vemo, kaj bi se zgodilo.

V demokratičnih državah trdijo, da je treba Hitlerja in Mussolinija na vsak način zaustaviti. A če se jih ne misli tudi nazaj vreči od tam, kjer bi po nobenih postavah ne smela biti, tedaj je skoro bolje da gresta še naprej. Čimveč tujih narodov bosta imela in strahovala v svojih mejah, temprej in lažje se bodo njihovih strahovlad vsi skupaj osvobodili. Zmagaj zatiranih in izkoriščanih narodov pa se današnje demokracije ne nimajo povoda veseliti.

Nobenega dvoma ni, da Hitler in Mussolini še ne mislita odnehati od svojih načrtov. Še vedno pa je odprto vprašanje, če res mislita Francija in Anglija reakcionirati. Pogodba z Rusijo še vedno ni sklenjena. Nerazumljivo je tudi dejstvo, da

Poljska in Romunija pomoč Rusije odklanjata, da si nima nobenih teritorialnih namenov. Sistem pa, v kolikor se bo v Rusiji v praksi izkazal dober, pa bo brezdvoma preko vseh mej zajel tudi druge narode. In se tudi Rusi, kar je drugod dobrega, gotovo ne bodo mogli in ne hoteli braniti sprejeti. Tu pa se ne gre za ideologije, marveč za praktično politiko.

Kot poročajo je hotel Chamberlain napraviti zadnji poizkus pri Hitlerju, da se vojna prepreči, a ni uspel, ker Hitler ni hotel sprejeti angleškega poslanika. Zato je verjetno, da bosta obe zbornici podpisali vojaško obveznost, kar zahteva Rusija in Francija ter napovedujejo, da se bo Chamberlain umaknil ter bodo prišli v vlado opozicionalci, to je ljudje, ki so mnenja, da je Anglija že preveč popustila napram totalitarnim državam. V Londonu in Parizu pa še vedno upajo, da Hitler in Mussolini ne bosta provokirala vojne in da se lahko še vse mirno izteče.

Poljaki pravijo, da se bodo branili, če jih bo Nemčija napadla. Gdanskaga da ne odstopijo za nobeno ceno. Torej, če bodo Nemci res hoteli vzeti Gdansk Poljakom, jim bodo po pogdbi morali iti Angleži na pomoč. In če bi enkrat začeli z vono Angleži, bi takoj stopili v akcijo tudi Francozi in brez dvoma tudi Rusi in tedaj bi s pomočjo Združenih držav tudi Japonski najbrže zagodli, to menda Japonsem ne diši, zato so tudi oni za demokracijo.

Jugoslavija in njene sosede

JUGOSLOVANSKI ZUNANJI MINISTER CINCAR-MARKOVIČ V BENETKAH IN BERLINU — JUGOSLAVIJA NI PRISTOPILA K OSI RIM-BERLIN — JUGOSLOVANSKI NAROD ODKLANJA FAŠIZEM — NAJVEČJA GARANCIJA JE NAROD SAM

Prejšnjo soboto sta se bila sestala v Benetkah jugoslovanski zunanji minister Cincar-Marković in italijanski zunanji minister grof Ciano. Temu sestanku je z veliko pozornostjo sledila vsa svetovna javnost, kajti šlo se je za to, v koliko se je Italiji in Nemčiji posrečilo prido-

Cincar-Marković, jug. zun. minister

biti Jugoslavijo na svojo stran, kar bi pomenilo na evropski politični tehtnici precej velika pridobitev.

Za Jugoslavijo je položaj zelo kočljiv. Obkrožena je od samih neprijateljev, ki jo ljubosumno čuvajo ter obenem prežijo nanjo. Nemčija bi rada prišla do Trsta, do poti do morja na zapadni Evropi, kar bi bilo za njo velikega gospodarskega pomena. V tem smislu se večkrat pojavijo propagandni letaki po Trstu in okolici, ki nihče ne ve, odkod jih prinesejo. Četudi bi Italija računala na

Dalmacijo, ji ne konvenira izgubiti Trsta v prid Nemčije. Zato je Italija prišla do spoznanja, da bo najvarneje tudi zanje, če ostane Jugoslavija takšna kakršna je.

Jugoslavija uživa nekaj politični privilegij med totalitarnimi in demokratičnimi državami. Ko sta Anglija in Francija hoteli ponuditi pokroviteljstvo tudi Jugoslaviji, ga je ta vljudno odklonila, kar je izzvalo veliko nejevoljo v Parizu in Londonu. Tedaj so napovedovali v Franciji in Angliji, da je Jugoslavija izgubljena, a se jugoslovanski državniiki niso dali strašiti.

Zunanji ministar Markoviča so Italijani povabili v Benetke, pa ne toliko iz kake važne potrebe kot iz stališča, da dokažejo svetu svoj diplomatski uspeh, kajti Jugoslavija ni pristopila k osi Rim-Berlin in niti ne v protikomunistični pakt, kajti tega ji v Italiji niti resno predlagali niso, ker so že vnaprej vedeli, da bo Jugoslavija gotovo odklonila.

Iz Benetk je odpotoval Marković v Berlin, kamor je bil povabljen. Sestel se je s zunanjim ministrom Ribbentropom ter Hitlerjem. Podrobnosti razgovora nam niso znane, vemo pa, da ne more biti nič takega, kar bi nas moglo vznemirjati. Znano je samo, da je Jugoslavija določila veliko svoto za oboroževanje ter bi največji del te svote rada dobila Nemčija z nakupom pri njej, oziroma je pripravljena Nemčija kupiti v Jugoslaviji za isto svoto pa drugih stvari, ki jih ima Jugoslavija na prodaj in jih Nemčija potrebuje.

Sicer zatrjujejo, da bodo v Berlinu zahtevali od Markoviča, da ne

sme pod nobenim pogojem pristopiti k demokratičnemu bloku ter da mora podpisati protikomunistični pakt, a da tega jugoslovanski minister Marković gotovo ne bo napravil, kajti to bi bil morda pripravljen storiti Stojadinović, ki pa je ravno vsled tega prišel v nemilost pri jugoslovanskem narodu, ker da se je že preveč ogreval za fašistične metode ter je moral odstopiti. Sedanja vlada hoče biti v dobrih odnosih z vsemi sosedi in prav tako tudi z Anglijo in Francijo. Seveda Italija in Nemčija po eni ter Anglija in Francija po drugi strani želita, da se mora Jugoslavija odločiti za eno ali za drugo stran.

Jugoslovanski narod brezdvoma za fašizem ni dovzeten, ki bi ga niti za poizkušnjo ne mogel nihče vpe-ljati, čemur bi bile glavna ovira tri plemenske razlike in tri veroizpovedi, brez da še posebej vpoštevamo, da nobeden slovanskih narodov za fašizem ni dostopen, ker je to proti njegovemu življenjskemu smislu.

Največja garancija za neodvisnost Jugoslavije pa je seveda jugoslovanski narod sam. Dolgotrajni notranji spori, predvsem Hrvatsko vprašanje, so spričo zunanje nevarnosti prenehali ter bodo Slovenci, Srbi in Hrvatje dobili lastne neodvisne uprave po vzoru Združenih držav ali Rusije ter je Jugoslavija proti zunanjim neprijateljem popolnoma enotna.

VOJAŠKA DIKTATURA V BOLIVIJU

Polkovnik German Busch, katerega oče je bil nemški zdravnik iz Berlina, mati pa bolijevanka, je vzpostavil diktaturo v Boliviji. Dejal je, da njegova diktatura nima nič skupnega z Rimom in Berlinom, marveč da je čisto bolijevanskega značaja. Nadalje je dejal, da so ga do diktature prisilili kapitalisti, ki so grabili samo zase ter povsod ovirali celotni nacionalni napredek. On, ki je bil ves čas v vojni v Chacu, ve kaj se pravi trpeti in umirati za domovino in takisto vedo to bolijevanski sinovi, ki so delili usodo z njim, je dejal Busch v svojem proglasu na narod.

Dejal je polkovnik Busch v svojem proglasu tudi, da se ne bodo ogrevali niti za levi niti za desni ekstremizem, marveč za pristne bolijevanske nazore. Privatni kapital nimajo namena izriniti, a bodo njegovi lastniki morali točno po vladnih naredbah plačevati delavstvu svoj zaslužek in ne poljubno, kot se je doslej dogajalo.

Narod potrebuje ceste, šole in splošno gospodarsko izboljšanje, je končal diktator Busch in v tem pravcu bomo napeli vse sile.

Tako imamo sedaj že dve totalitarni državi v Južni Ameriki: Brazil in sedaj Bolivijo, ki se seveda bolj po imenu zdijo podobne evropskim fašističnim državam kot pa po notranjem sistemu ter zunanjim namenih. Nekateri pa zatrjujejo, da je fašistična diktatura v Boliviji podpirana iz Berlina in Rima.

STRAŠNA RUDNIŠKA NESREČA NA JAPONSKEM

V sedo je nastala v premogokopu, ki se nahaja v Hokkaidu na Japonskem, strašna eksplozija. Izmed 1279 rudarjev, ki so bili ta čas zaposleni v rudniku, so jih do sedaj rešili samo 163. Vsi ostali pa so najbrže postali žrtev grozne eksplozije.

VOJNA NA DALJNEM VZHODU

Med Japonci in Kitajci se vršijo sedaj strahoviti boji. V teh bojih zmagojuje Kitajci, ki so po kitajskih vesteh zopet zavzeli Nan Chou. Tudi severno od Kantona se vršijo hudi boji ter zmagojuje Kitajci in se bližajo mestu. Kitajci pa zmagojujejo tudi drugod in se morajo Japonci v neredu umikati.

Argentinske vesti

SLUŽKINJE, BODITE PREVIDNE

S ZENINI
Služkinja, 28 letna Maximina Lopez je od rane mladosti služila pri tujih ljudeh ter je bila prihranila nekaj čez pet tisoč pesov.

Pred nekaj tedni pa se je bila seznanila z nekimi prikupnimi mladenci, in se je bila kmalu vnela med njima ljubezen. Kuharica s katero sta služili skupaj, jo je večkrat svarila, naj bo previdna s svojim fantom, ker ga dobro ne pozna in možkim dandanes ni preveč za zaupati. Maximina pa je dejala, naj bo kar brez skrbi, kajti nje fant z lepimi "ojos verdes" je gotovo najbolj pošten.

Šla je večkrat na daljše in krajše izprehode, kamor jo je fant povabil ter je bil vedno zelo vpluden z njo, da ni imela najmanjšega povoda se pritoževati. Nekega dne, ko sta hotela iti s podzemeljsko železnico na plaza Once pa se je nje fant nenkrat znašel z nekim svojim prijateljem "estancierjem" z dežele. Prijatelj sta se vsa vesela snidenja objela. "Estanciero" je potožil prijatelju, kaj ga je prineslo v glavno mesto republike Argentine. Imel je namreč "bolno sestro" v Buenos Airesu ter iskal za njeno oskrbo kak "matrimonio" ali pa tudi drugo osebo, do katere bi imel zaupanje. Zenin je seveda priporočil svojo ljubico, kajti do katerega drugega človeka bi mogel imeti več zaupanja.

Maximina je bila takoj pripravljena prijatelju svojega fanta ugoditi, a "bogati estanciero" je bil zelo nezavpljiv ter je hotel videti na lastne oči, če Maximina poseduje kaj i-movine, kajti on ne more kar vsake-mu izročiti 2.000 pesov, ki jih je imel pripravljene za izročiti onemu, ki bi prevzel skrb za njegovo bolno sestro. Maximina je tedaj šla na Banco de la Nación ter je dvignila od vsote čez 5.000 pesov, ki jih je imela na banki, 2.100, ki jih je v neki kavarni, kjer sta jo čakala fant in njegov prijatelj, izročila fantove-mu prijatelju, ki pa ji jih je takoj vrnil, ko se je prepiral, da ima de-kele denar. Služkinja je odšla nazaj v Banco de la Nación in ko je hote-la izročiti blagajniku denar, je z grozo opazila, da ima namesto de-narja v rokah časnikarski papir. Stekla je kriče ven in jo je tam u-stavil bližnji stražnik, kateremu je povedala, kaj se ji je pripetilo. Poli-cija je takoj odšla na delo, a zlikov-cev ni več dobila. Popihala sta jo pač na varno z ukradenim denar-jem. Edina sreča v nesreči uboge služkinje je, da ni izročila ves pri-hranek.

Slovenske služkinje, pazite da tu-di vas ne bo speljal na led kak "o-jos verdes". Če iščete fanta, ga bo-ste veliko lažje in v vsakem oziru boljše-ga dobile med domačimi fan-ti.

ZOPET V OSPREDJU NESOGLAS-JA V PROVINCIJALNI NARODNI DEMOKRATIČNI STRANKI

Že se je mislilo, da je v provinci-jalni narodno demokratični stranki in njenem parlamentarnem bloku spor poravnal, ko je sedaj to nesoglasje ponovno prišlo na dan. Vrši-

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY

Av. SAN MARTIN 2579

Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

Ste bolni?

UCHEN

Telefonirajte po slovensko

U. T. 22 - 4026

in takoj Vam pošljemo pomoč

jo se šestanki, katerih namen je naj-ti pot, da seita nesoglasja ublažijo, ker bi v nasprotnem slučaju zamogla trpeti tudi enotnost stranke. Sicec se pa to, po mnenju samega predsed-nika te stranke, Barceloa, ne bo zgo-dilo. V ponedeljek popoldne so se zo-pet sastali voditelji stranke in par-lamentarne skupine, kateri tvorijo nekako pomirljivo komisijo in pričakuje se, da bo komisiji uspelo doseči popoln sporazum.

ARGENTINSKO MESO ZA AME-RISKO MORNARICO

Washingtonska vlada je naročila za svojo mornarico 23.000 kg kon-serviranega mesa, po ceni 30 centa-vov za kilogram.

ZOPET AMERIŠKE VOJNE LA-DJE V TUKAJŠNJEM PRI-STANIŠČU

Dne 6. maja bodo priplule v buenosaireko pristanišče tri severno-ameriške vojne ladje: San Francie-co, Tuscaloosa in Quiney, katerim poveljuje kontreadmiral Kimmel.

Tukajšnje pomorske oblasti, kakor tudi severnoamerikanski priseljenci bodo priredili častnikom in moštvu teh edinic lep sprejem.

KARDINAL COPELLO SE JE VRNIL

Kardinal Copello, ki je odšel v Rim, da se je udeležil volitve nove-ga papeža, se je v soboto zjutraj na parniku "Oceania" zopet vrnil v Buenos Aires. V pristanišču je ar-gentinskega kardinala pričakovala velika množica vernikov, da ga je pozdravila. Katoliški skavti pa so tvorili častno stražo v katedrali, kjer se je nato vršila zahvalnica za njegovo srečno vrnitev.

JURGES IMA ŠE VEČ DOKAZOV

Heinrich Jürges, katerega je sod-nik dr. Jantus dolgo spraševal o za-devah, ki se tičejo delovanja Nem-cov v Argentini, je izjavil, da zamo-re dati še več dokazov, ki bodo po-trdili verodostojnost dokumenta, ki ga je izročil. Preiskave se še vedno nadaljujejo po vsej Argentini ter pošiljajo oblasti tukajšnji policiji svoja dognanja. Tu pa tam še koga ertirajo. Alfred Müller, ki je glavni osumljenec in edini, ki se nahaja v zaporu je bil v terek zaslišan, ni pa izpovedal nič posebnega.

SMRT DEČKA RADI NEPRE-VIDNOSTI

Te dni je bil Orlando Maurino, star 9 let, ki je stanoval pri svojih starših v ulici Lagos 5463, nekoli-ko bolan. Ostal je radi tega v poste-lji. Na nočni omariči, ki se je na-hajala v tej sobi je imel njegov oče revolver. Tega je deček vzel in se začel z njim igrati. Pri tem se pa je

Nikica Defrančeski, nova učiteljica na Dock Sudu

revolver sprožil in dečka smrtno za-del v trebuh. Nesrečni deček je bil sicer nemudoma odpeljan v bolnišni-co Salaberry, toda zanj ni bilo več rešitve. Revček je takoj po prevozu izdihnil.

POSTEN DEČEK

Učenec Antonio Conde, star 9 let, je našel na ulici denarnico, v kateri je bilo 130 pesov. Antonio ni napra-vil tako, kakor napravi, oziroma bi napravil marsikateri deček, da bi de-nar zakril in ga porabil za kake ne-potrebne stvari, marveč je denar iz-ročil policijski oblasti. Za ta čin po-štenosti je zaznala tudi ravnateljica šole v katero on zahaja ter ga vpričo vseh učencev pohvalila. Na praznik 25. de Mayo pa bo pošten deček deležen še posebne nagrade.

VOLITVE V SAN JUANU

Že zadnjič smo v našem listu o-menili, da utegnejo biti volitve, ki se bodo vršile to nedeljo v San Ju-anu precej hude. Saj so odšli tja, da bodo vodili volilni boj, vsi vplivni voditelji radikalne stranke, med nji-mi sam dr. Alvear, kakor tudi kon-kordancistični voditelji. Po vsej pro-vinci se že vršijo volilni shodi, ki so v nekaterih krajih tudi krvavi. V Desamparadosu se je prejšnji čet-rtak, v lokalni blokistov vršila proglasi-ten kandidatov te skupine. V tem času se je privzela mimo več so-mišljenikov nasprotnikov, ki so ba-je blokiste izzivali. Ker se je bilo bati, da bo prišlo do kake rabuke, je vmes posegla policija na čelu s tamošnjim komisarjem Segundom Leal. Polici-ja pa je slabo naletela. Začeli so pa-dati strel in kot žrtev je padel komi-sar Leal, ki je tam na mestu izdih-nil. Ranjenih pa je bilo pozneje po policiji tudi nekaj blokistov, od ka-terih je eden in sicer Moises Serfa-thy v nedeljo poškodbam podlegel. Radikali so sprejeli s streljo policijo tudi v Anyacu, ko je ta zahtevala, da se zapre lokal, ki nima tozadevne-ga dovoljenja. Volilno razpolo-ženje, ki vlada za te volitve, je dalo povod, da je bilo tjo odposlano tudi vojaštvo pod vodstvom polkovnika Alberta Guglielmoneja in četa bue-

"SLOVENSKI LIST"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

Uradne ure od 9. do 12. ure vsak dan.

ODPOSILJAMO VAM DENAR potom tistih bank, ki imajo najugodnejši tečaj.

VAM KUPIMO papirnat denar, lire in dinarje, kjer ga pro-dajajo najceneje.

PRIPOROČAMO NAKUP LADIJSKIH potnih kart na zanes-ljivih agencijah.

POSREDUJEMO ZA SLUŽBE za moške in za ženske.

ČE KDO VE ZA KAKO SLUŽBO, naj nam takoj javi.

V KATELIKOLI ZADEVI obrnite se do nas, ki vam bomo šli na roko z nasvetom in drugače, kolikor bo v naših močeh.

KAKO IZVEŠ ZA KAKO NOVIČO, ki se tiše naših ljudi, sporoči jo takoj na naše uredništvo. Sodeluj z listom.

NAROČNINO PORAVNAJ vedno točno. V nekaterih krajih vas je več Slovencev skupaj; gotovo je med vami tudi kateri, ki razume pomen tiskane besede v materinem je-ziku za naše izseljence. Naj poagitira nekoliko med tova-riši in rojaki za "SLOVENSKI LIST" ter naj tudi po-bere naročnino in pošlje na našo upravo.

POSLUŽUJTE SE samo onih podjetij, ki oglašujejo v našem listu! S tem koristite sebi in nam obenem.

nosaireske policije, ki bodo vzdrže-vali red. Med tem ko policija išče krivce žalostnega dogodka, pri ka-terim je komisar Leal izgubil živ-ljenje, pa se volilna propaganda z vso silo nadaljuje. Pri tem se pa ra-dikali nahajajo precej v škripih. Ker njihov kandidat za guvernerja Del Carril ne more biti izvoljen, ker ni rojen v tej provinci in ne živi ni-ti pet let v njej. S to zadevo se bavi sedaj sam državni predsednik dr. Ortiz. Seveda pa to kandidature konkordancisti spretno spravljajo v svoj prid. Vsekakor bodo te vo-litve zelo hude in se ne more pred-vidovati, kdo bo zmagal.

STANJE PILOTA ZABALE SE BOLJŠA

Pilot Tomas Zabala, ki je v 6. de-Septiembre priletel s svojim letalom ob avto, ko je izvrševal vaje v met-rnjo bomb in se mu je pri tem letalo vžgalo, se počuti precej boljše in je upati da bo ostal pri življenju.

PROSLAVA DELAVSKEGA PRAZNIKA

Kakor vsako leto, tako bodo tudi letos razne delavske skupine prosla-vile 1. maj z obhodom po mestu. So-cialisti bodo priredili obhod po Ri-vadaviji, Av. de Mayo, Perú, Flori-di in Diagonal Norte, kjer bo po-stavljena govorniška tribuna. Govo-riji bodo: Repetto, Ghioldi, Perez Leiros, Diekmann, Bravo in Pala-cios.

Juventud nacionalista pa bo ime-la glavni obhod po ulici Santa Fe.

PODMORNIK "SARGO" ODPLUL

Kakor že javljeno, je v ponedeljek odplul iz buenosaireškega pristani-šča podmorik "Sargo", ki je na svoji poskusni vožnji obiskal tudi tukašnje pristanišče.

GIBANJE POTNIKOV

Marea je preko morja dospelo v Argentino 4.344 oseb. Vrnilo se jih je pa 3.488.

V splošnem pa je dospelo čez mor-je v prvih treh mesecih v prvem raz-redu: 591 Angležev, 508 Nemcev, 258 Italijanov, 149 Francozov, 108 Špancev, 65 Švicarjev, 57 Poljakov itd. V drugem in tretjem razredu pa tvorijo večino Italijani, med kateri-mi so vsi šteti seveda tudi naši prisel-jenci. In sicer je dospelo Italijanov 1.776, Nemcev 408, Špancev 388, Poljakov 285, Portugalcev 150, An-gležev 110, Švicarjev 109, Jugoslava-nov 103, Francozov 91, Čehoslova-kov 74, Madžarov 52, Romunov 31 ter manjše število drugih narodno-sti.

ARGENTINSKA ZUNANJA TRGO-VINA

V prvih 3 mesecih letošnjega leta je bilo uvoženega blaga za vsoto 319.099.000 pesov. Lani v tem času pa za 414.165.000 pesov. Uvoženega je bilo torej letos za 95.065.000 pesov manj kot lani.

Tudi izvoz se je znatno zmanjšal. Letos je bilo izvoženega v prvih

treh mesecih za 384.117.000 pesov, lani v tem času pa za 392.286.000 pe-sov. Izvoz je tedaj padel za 3.170.000 pesov.

KOZAVOST V PROVINCI SAN LUIS

V okraju Balde, provincija San Luis, se je pojavila kozavost, kateri je že več otrok podleglo. Ministrstvo je dalo radi te nevarne bolezni za-preti vse šole v tem okraju.

DENAR POSLAN V DOMOVINO ZADRŽAN

Jugoslovansko finančno ministr-stvo daje na znanje našim izseljen-cem sledeče:

Po odredbi fin. min. št. 64542 je za-branjen donos v našo zemljo ban-kovcev od 500 in 1000 dinarjev. Ta odredba je bila izdana iz razloga, ker se v moštvanstvu pojavljajo velike količine našega denarja, katerega nepostavim potom iznašajo v prvi vrsti državljani židovskega pokole-nja in pa profesionalni tihotapei valut. Radi tega je s tem ukazom o-nemogočen donos večjih bankovcev, da bi se jih tako manj zahtevalo v inozemstvu. Medtem in še pred to prepovedjo, ki obstoji že tri mesece, so došle in še prihajajo potom pošte pošiljke v dinarskih bankovcih, raz-nim osebam v naši zemlji. Navadno naši izseljenci in sezonski delavei kupujejo v inozemstvu naše bankov-ce, ker so cenejši, nego da pošljejo proste devize. Te pošiljke pa na po-šti zadržijo, nakar jih potem odda-jo v šrambo Narodni banki.

Nekaj takih pošilk je prišlo tudi iz Argentine. Ta denar radi omenje-nega predpisa ni mogel biti izročen naslovljenecem ter se sedaj nahaja v Narodni banki.

Naši jugoslovanski izseljenci naj bi tuje valute pošiljali v domovino neposredno preko naših bank, a ne preko inostranih. Narodna banka je že odredila, da se izseljenski čeki računajo po prostem tečaju.

STARKA IZGUBILA ŽIVLJENJE

Ko je v terek šla preko ulice, Juana Sarkis de Mato, stara 102 leti in stanujoča v ulici Brasil 633, je nenadoma pridrvel kolektivo št. 65 in katerega je vodil Francisco Soli-nelli ter jo podr. Starka je pri tem zadobila težke poškodbe, katerim je še med potjo v bolnišnico podlegla. offerja so zaprli.

DRZEN NAPAD

Okrog 4 ure popoldne v terek sta prišla v trgovino na ulici Moron 3693, neka do sedaj še neznana mla-da moška, in zahtevala cigarete. Ko je gospodar trgovine, José Gonza-lez, star 35 let hotel postreči, izvle-če eden od njiju iz žepa revolver ter ustrelil Gonzaleza v prsa, nato pa sta zbežala. Gospodar sicer težko ranjen je zagrabil nož, ki se je na-hajal na mizi ter pohitel za bežeči-ma, toda napravil je samo kakih par sto korakov, ko se je mrtev zgrudil. Policija sedaj išče morilca ter je ne-katere osumljence že prišla.

Rojaki

Predno si naročite obleko

OBIŠČITE

KROJAČNICO

Cirila Podgornik

ki Vam nudi najboljšo postrež-bo v vseh ozirih.

CENE ZMERNE

TINOGASTA 5231

Villa Devoto

Kavarna in pizerija

Razna vina — Vsakovrstni likerji in vedno sveže pivo

Rojakom se priporočata

PETER FILIPČIČ

in JUSTO KRALJ

WARNES 2101 esq. Garmendia

La Paternal Bs. Aires

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

slovenska tovarna mozaika

Velika izbira granitnega, apnenčevega in večbarvnega mozaika. Specialno izdelovanje granitnih stopnic ter vseh v to stroko spadajočih del

Albert Gregorič

J. Pedro Varela 5233

U. T. 50-5383

Villa Devoto Buenos Aires
zasebno J. P. Varela 5130

Vesti iz organizacij

Otvoritev lastnega doma S. D. D. "Triglav" v Rosariu

Rosario. — V nedeljo 23. aprila je naše tukajšnje najaktivnejše društvo "Triglav" navdušeno slavilo svoj veliki praznik, otvoritev svojega lastnega doma v ulici Gral. Mitre 3936.

Ceravno je dopoldne deževalo in so bila pota do društvenega doma slaba in blatna, se je vendar nabralo na slavnostnem prostoru toliko našega naroda, da je skoro zmanjkalo mesta. Bila je to prava narodna

manifestacija. Manifestacija dela in poštovanosti, s katerima so si vrli člani "Triglava" brez tuje pomoči zgradili svoj dom, kateri jim je lahko v ponos.

Skupina članov društva ob priliki otvoritve doma

Zemljišče je bilo kupljeno pred nekoliko meseci pod sedanjim odborom, kateremu predseduje vrli Franc Kastelic, kateremu živo stoji ob strani ves odbor in še prav posebno Kremelj in Mezgec. Dom pa se je začelo graditi začetkom tega leta. Hitro je delo napredovalo, saj so naši vrli člani zidarji delali neumorno, da se čimprej dom zgradi. In v nekaj tednih je bila stavba pod streho. V načrtu je predvidena ve-

gih članov, ki so pripomogli, da ima društvo "Triglav" svoj lasten dom. Zahvalil se je preds. Kastelic v svojem govoru tudi vsem darovalcem raznega materijala za zgradbo doma, kako rtudi za mnogobrojne denarne prispevke. Končno je pozval še vse člane, da še nadalje tako vneto delujejo kakor do sedaj, sebi in domovini v ponos ter v dobrobit izseljencev v Rosariu sploh. Pozval pa je tudi one, ki do sedaj niso bili člani, da pristopijo v društvo, če se štejejo med člane matere Slave. Ko je še tajnik Mezgec prečital imena darovalcev, so bila odprta vrata doma. Veselje med navzočimi je bi-

Skupen obed po otvoritvi

lika dvorana. Dve sobi v perdnjem delu sta že popolnoma izgotovljeni. Istotako spremišče in stanovanje vratarja. Začelo se je tudi že z obzidovanjem celega zemljišča z 2.50 m visokim zidom, a za tem prostrani plovnik za plesne zabave na odprtem.

Otvoritveni govor je imel sam predsednik Kastelic, ki je v začetku svojega govora pozdravil konz. predstavnika g. Rubeho Branka, se mu zahvalil za naklonjenost, katero je vedno izkazoval društvu. V nadaljnjem govoru je prikazal zgodovi-

lo nepopisno. Zapele so se naše pesmi: "Buči, buči, morje Adrijsko" in druge. Nato je zbran narod odšel v dom, kjer se je velika slavnost nadaljevala in so se vsi prisotni udeležili skupnega kosila ("asado" in dr.).

Mi izseljenci v Buenos Airesu se radujemo, da je društvo "Triglav" prišlo do svojega lastnega doma. Vsa čast vrlému odboru in članom, ki so se žrtvovali, da so si zgradili dom, kjer se bodo sedaj zamogli neovirano zbirati. Živeli!

Velika prireditve v Berissu

Jugoslovansko društvo vzajemne pomoči v Berissu priredi sokolsko akademijo v soboto 6. maja ob 9 uri zvečer v Poljski dvorani, ulica Napolea 4333 v Berissu. Pri tej akademiji nastopijo razen tamonjega društva vzajemne pomoči in Sokola Dock Sud-Boca, tudi češkoslovaški Sokol iz Buenos Airesa in češkoslovaški Sokol iz Ville Dominico.

Program obsega sledeče točke:

- 1) "Kralj Petar II." deklamira Vidosava Leković.
- 2) Skupinske vaje, izvajajo člani in članice Sokola Dock Sud-Boca.
- 3) Proste vaje, izvajajo članice češkoslovaškega Sokola iz V. Dominico.
- 4) "Braća", dekl. Drag. Josipovičeva.
- 5) Proste vaje izvajajo moška deca Sokola Dock Sud-Boca.
- 6) Zagrebške proste vaje, izvajajo člani Sokola Dock Sud-Boca.
- 7) Vaje na bradlji, izvajajo ženski naraščaj Sokola Dock Sud-Boca.
- 8) Proste vaje, izvajajo člani češkoslovaškega Sokola Villa Dominico.
- 9) Proste vaje, izvajajo ženska deca Sokola Dock Sud-Boca.
- 10) "Soko", dekl. Luka Leković.
- 11) Skupinske vaje, izvajajo člani in članice.
- 12) "Tri junaka — tri Sokola", dekl. Petar Josipović.
- 13) Piramida, izvajajo deca Sokola Dock Sud-Boca.
- 14) Vaje na bradlji, izvajajo češkoslovaški in jugoslovanski Sokoli.
- 15) Klavirska točka, Irena Hruby.

Proste vaje bo spremljala na glasovir naša Marica Mavčeva s Paternala.

Za to sokolsko akademijo pri kateri nastopajo tudi naši bratje češkoslovaki, vlada veliko zanimanje tako v mestu Buenos Airesu samem kakor tudi v okolici. Radi tega je pričakovati, da se bo ta dan zbralo v Berissu veliko naših rojakov in bo to lepa slovanska manifestacija.

V Berisso bodo ta dan vozile za to naročene "bañadere". Kdor bi se torej želel peljati skupno s člani Sokola s tem vozilom, naj to javi odboru Sokola Dock Sud-Boca, 25 de Mayo 1484 Dock Sud. Vožnja tja in nazaj, vključevši večerjo stane samo \$ 2.—

Na svidenje torej 6. maja v Berissu!

OBČNI ZBOR DRUŠTVA "KOSOVO"

V nedeljo 23. t. m. se je vršil redni občni zbor društva "Kosovo" v Ensenadi, pri katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik Petar Kobelič; podpredsednik Stanko Stojanović; tajnik Marin Miloslavič; podtajnik Blagoje Colović; blagajnik kap. Marko Ivanović; podblagajnik Marko Kapor. Odborniki: Jovo Vitas, Aleksandar Velickovic, Bogoljub Lilič, Spasoje Kordić, Ivo Dejanović. Revizorji: Vicko Jakulica in Blagoje Milinič.

Društvena imovina naložena v Banco de la Nación Argentina, Caja de Ahorros je \$ 5.606.65.

Krasen izlet otrok naših jugoslovanskih šol s Paternala in Dock Suda v Tigre

Nekam kislo se je držalo vreme, celo dež je padal v nedeljo zjutraj, ko se je imel vršiti prvi izlet Jugoslovanskega šolskega udruženja. Pa ni smo radi tega vedeli, bo izlet ali ga ne bo. Malo več smo poležali, misleč, da bo dež še padal. Toda dežja ni bilo več, pa je bilo treba vstati in iti pogledat v šolo kako bo z izletom. Ura je osem. V šoli še nikogar. Izlet ne bo. Tako se je mislilo. Proti 9 uri so pa polagoma začeli prihajati otroci, starši in nekateri drugi, toda vsi z neko negotovostjo. Hotelo se je dobiti telefonsko zvezo z Dock Sudom. Ni se je dobilo. Odločilo se

dočim so odrasli pazili nanje. Med tem časom je prispela že druga "lan-cha", v kateri je bil g. Popović, ki je ostal prej na postaji, da počaka še druge, g. Baretto z gospo in hčerko Jadranko. Prišel je čas kosila.

V paviljonu na vrtu so bile pogrnjene mize. Kaj hitro so posedli otroci okrog teh miz in pridno praznili krožnike, kar pa jim ni nihče zavidal. Ko je bil v glavnem obed končan je pričela vesela zabava. Pele so se pesmi, katere je pela deca in odrasli. Bilo je tudi več deklamacij, ki so jih deklamirali Milka Klaić in Anica Šebanović z Dock Suda ter

Šolska deca pleše kolo

je, da se odrine. Vzeli smo omnibus št. 37, ki pa nas nikakor ni imel volje peljati, menda zato, ker smo za enega premalo plačali. Že na El Cano nas je pustil. Dolgo smo čakali, da je dospel drugi, ki nas je potegnil do Belgrana. Bilo nas je tedaj 12 otrok in 9 odraslih. V Belgranu smo vzeli vlak do Tigre. Kmalu smo bili tam. V Tigreju smo že našli nekatere odbornike šolskega udruženja, kakor g. Viktorja Sulčica, g. Vidra in g. Popovića. Šolskih otrok z Dock Suda tedaj še ni bilo. Komaj pa smo se nekoliko pomudili, že so z "bañadero" prispeli tudi otroci s svojo učiteljico gospo Donazetičevno ter g. Stevo Vujačić in drugi. Tu je deca ge-

Branko Ličen in Ida Pečenko s Paternala. Ko je bilo vse to dovršeno, se je deca zopet podala na igranje. Odrasli pa se pogovarjali in obenem pazili na otroke. Ko smo tako tedaj stali ravno ob vodi, privozi "lan-cha" v kateri se je pripeljal naš minister g. dr. I. Cankar z gospo soprogo Ničo in hčerko Veroniko. Na mah je bila zbrana vsa deca, ki je novodošlece lepo pozdravila. Takoj nato se je tudi slikalo.

Med pogovorom smo se vsi skupaj podali na konec vrta, kjer se je vsa deca začela igrati. Ni preteklo pol ure, že je prispela četrta "ladjica", ki je pripeljala urednika "Naše Slove", gosp. J. Defrančeski, njego-

Skupina udeležencev šolskega izleta v Tigre

dobila jabolka in peciva, nakar smo stopili v ladjico, ki nas je peljala proti "Reereo Europa", kamor smo bili namenjeni. Nepopisno je bilo veselje otrok, ki so opazovali čolnike, mimo katerih smo kakor ptica švigali in jih puščali za nami. Mnogo posla so imeli odrasli, ki so pazili na vsak gib otrok, da se ne bi zgodila kaka nesreča. Lahko se reče, da starši ne bi tako pazili nanje, kakor se je pazilo tukaj. Po približno kaki uri vožnje ter veselega razpoloženja in med petjem narodnih pesmi smo dospeli v izletišče. Gospodar restavracije gosp. Oberdank, nas je lepo sprejel. Odkazal nam je sobo, kamor smo spravili svoje stvari, nato pa smo se odpravili na vrt. Otroci so bili seveda takoj na gugalnicah in v drugih igrarh zaposleni.

vo soprogo Nikico in sinčka Nena-da. Dalje dr. V. Kjudra, M. Lipičar-jevo, A. Bojanovića, S. Jovanovića, Vicković Zvonimira in druge. Vsi so prihitali na igrišče, kjer so bili otroci v veselem razpoloženju. Tu se je igranje nadaljevalo, zopet so deklamirali naši znani mali deklamatorji, za kar so želi obilo pohvale. Tedaj pa je bilo treba na kavo. Isto veselo razpoloženje kakor prej je vladalo tudi sedaj pri kavi. Ko se je kavo popilo, še nekoliko pogovorilo, otroci pa še malo poigrali, se je hitro bilo treba odpravljati za odhod. Prehitro so pretekle lepe in vesele ure v prosti naravi na lepem otočju Delte. Stopili smo v motorni čoln, kateri nas je po drugi poti peljal nazaj v Tigre. Ko smo dospeli v Tigre je bil vlak že na postaji. Vstopili smo takoj v vagone in po nekaj minutah že smo drveli proti Buenos Airesu. Doeksudanci pa je čakala "bañadera", katera jih je peljala iz Tigre naravnost na Dock Sud.

Lep je bil ta izlet. Mnogim bo ostal v lepem spominu in prav gotovo ni nikomur žal, da se ga je udeležil. Ko se bo kdaj pozneje vršil tak šolski izlet, ne bo ne otroka, ne staršev, ki bi se ga ne udeležili.

Udeležencev.

DILETANTOM SLOV. DOMA
Vsi igralci in igralke, ki imate že vlogo za igro "Deseti brat", kakor tudi vsi oni, ki imajo veselje gledališkega igranja, naj pridejo v nedeljo 30. t. m. ob 4 uri popoldne v društvo, ulica Gral. Cesar Diaz 1657.

ZAHVALA
Šolsko društvo La Paternal se vsem darovalcem dobrotkov za srečkanje, katero se je vršilo ob priliki šolske prireditve 16. t. m., prav srčno zahvaljuje ter prosi, da bi mu ostali še nadalje naklonjeni.

Odbor

"SLOVENSKI DOM"

Gral. César Díaz 1657 — U. T. 59 (Paternal) 3667 — Buenos Aires

PROSTORI: odprti za članstvo vsak dan od 7. ure zvečer naprej, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

PEVSKE VAJE: vsak petek in nedeljo.

DRAMATČNE VAJE: vsak ponedeljek in sredo.

GODBENE VAJE: vsak torek, četrtek in soboto.

DRUŠTVO PRIREJA: domače zabave in večje kulturne prireditve ter nastopajo zbori in solisti od časa do časa na jugoslovanski radio-uri.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s kakimi 900 knjigami ter se prečita letno okrog štiristo.

DRUŠTVO RAZPOLAGA: s krogliščem ter drugimi igranji za moške, ženske in otroke.

POSTANI ČLAN tudi ti ter sodeluj in poslučaj se v društvu onega, za kar čutiš največ veselja!

STARIŠI, ki želite, da bi se vaš sin ali hčerka, izučila v glasbi bodisi violine ali klavirja, prijavite jih v društvo.

Pouk brezplačen.

VELIKA DOMAČA ZABAVA

— V —

"Slovenskem Domu"

ULICA GRAL. CESAR DIAZ 1657

SE BO VRŠILA V NEDELJO DNE

30. APRILA

OB 5 URI POPOLDNE

PROSTORI BODO V SLUČAJU DEŽJA ALI MRZLEGA VREMENA POKRITI

MED ZABAVO BODO NASTOPILI ZBORI "SLOVENSKEGA DOMA" IN BODO DRUGE ZANIMIVOSTI TUDI. PRIDITE! VABLJENI STE VSI ROJAKI IN ROJAKINJE!

Odbor

Slovinci doma in po svetu

Župnik iz Vojskega v Brdih interniran

Na dveletno konfinacijo je bil obsojen župnik Krtel iz Vojskega v Brdih. Pred konfinacijsko komisijo pri goriški prefekturi pa sta bila te dni poklicana tudi dekan Pavlin iz Kobarida in župnik Bregant iz Cerovega v Brdih. Bila sta sicer izpuščena, toda dobila sta nalog, da se morata zglasiti pri goriškem nadškofu Margottiju, kjer bosta dobila obvestila o nadaljnjem postopanju. Za dekana v Idriji je bil imenovan italijanski duhovnik iz Devina pa bo premeščen župnik Stanič.

PONIKVE PRI SV. LUCIJI

Po daljši bolezni je umrl g. Jožef Hvala, po domače Stefan, star 82 let. Bil je kremenit, značajan mož in zaveden Slovenec. Nad 40 let je bil cerkveni ključar. Kako je bil spoštovan in priljubljen, je pokazal njegov slovesni pogreb z nenavadno številnim spremstvom.

Bodi mu lahko domača gruda!

V SPOMIN NA MUSSOLINIJEV OBISK

V spomin na obisk Gorice in Julijske Krajine, ki ga je napravil načelnik vlade najprej Trstu, 20. septembra pa Gorici, je izšla lepa, slovesnim dnem primerna knjiga. Poleg popisa sprejemnih svečanosti prinaša knjiga dolgo vrsto zanimivih slik, v katerih središču je voditelj fašistične Italije.

SMRTNA NESREČA PRI DELU

Pri zgradbi nove električne centrale v Kanalu se je smrtno ponesrečil 35-letni Ivan Cervo iz Bozenu na Južnem Tirolskem. Bil je zaposlen na nekem ogradju nad Sočo. Nepričakovano je napravil pogošer korak in je strmoglavil v globino, kjer si je zlomil tilnik. Obležal je na mestu mrtev.

IMENOVANJE

Za predsednika tribunala v Kopru v Istri je bil imenovan g. Fr. Boškin, sodnik tržaškega tribunala. G. Boškin je naš rojak iz Pevme pri Gorici. Čestitamo!

SMRT V TUJINI

V bolnišnici v Parizu je umrl delavec Viktor Oblak, star 32 let, doma v Spodnji Idriji. Naj počiva v miru!

SPODNJA IDRJA

Po daljšem bolehanju je umrla 19-letna mladenka Jožefa Svetlik, posestniška hči s Krnic. Imela je zelo lep pogreb. Žalujoci starši, zelo potrtni nad izgubo svoje mlade hčerke, se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so s počastitvijo njihove ljubljeneke tudi njim nudili topla tolažba.

KANAL

Po kratki bolezni je mirno v Gospodu zaspal g. Stefan Segalla, znan kotlarski mojster. Zaradi svoje značajnosti in jeklene močnatosti je bil spoštovan v vsem kanalskem okraju. Dočakal je 71 let. Pokoj njegovi duši!

ELEKTRIČNI TOK GA JE UBIL

Iz Sp. Idrije nam poročajo: 9 in pol letni Vinko Ogric je v svoji otroški objestnosti splezal na električni drog, prijel za žico in tok ga je priprčil ubil.

ZA DRUŽINE S ŠTEVILNIM NARAŠČAJEM

V vseh središčih Julijske Krajine se je slovesno obhajala dveletnica ustanovitve fašističnega združenja družin s številnim naraščanjem. Ob tej priliki so bili tudi starši z mnogimi otroki nagajani. V Gorici, kjer je bila svečanost na gradu, sta dobila zakonec Ivan Rupnik in njegova žena Frančiška s Črnega vrha nad Idrijo 2000 lir, ker imata osem otrok. Slične nagrade so bile razdeljene tudi na Reki, v Pulju in v Vidmu.

JOSIP STRANČAR ZLATOMAŠNIK

V Rihembergu na Goriškem so farani ter bližnja in daljnja duhovščina nad vse lepo počastili Josipa Strančarja ob priliki obhajanja zlatomašništva, kar je Slovenski list že poročal.

GRANATA GA JE UBILA

V Zagorju je pobiral vojno železje brezposelni Ivan Špacapan, doma iz goriške okolice, star 31 let. Pri svoje mnevarnem poslu je zadel na granato, ki se je razpočila in ga na mestu raznesla. Zapušča ženo z dvema otrokoma, tretji je pa na potu. Žrtve povzročene pri tem nevarnem poslu so grozne: samo na pokopališču v Desklah počiva 20 nesrečnikov, ki so našli smrt pri zbiranju vojnega materiala!

NOVO NASELJE VILLA ISONTINA BLIZU DESKL

Kakor se govori bodo v kratkem začeli graditi v tukajšnji bližini novo delavsko naselje Villa Isontina, ki je bila zamišljena in bo sezidana na pobudo načelnika vlade.

ROMARSKO CERKEV SO HOTELI OROPATI

V starodavno Marijino romarsko svetišče na Vitovljah v Vipavski dolini so vdrla tatovi. S krampom so odmaknili vrata, ki peljejo v zakristijo, in tako prišli v skromno cerkev, Prebrskali in preobrili so vse: tabernakelj, oltar, zakristijsko omaro, pa niso našli nobenega plena, ker vse dragocenosti hrani g. župnik vedno doma v Oseku, kamor Vitovlje spadajo. V obupu so vzeli s seboj dve rdeči zavesi in dve vazi za cvetlice, ki sta bili izdelani iz toka granat. Za spomin so pustili precej črkov. Očitno so bili razburjeni, ker se jim je načrt izjalovil in so zato hitro kadili.

SV. GORA JE DOBILA NOVEGA RESTAVRATERJA

S prvim aprilom je prevzel restavracijo na Sv. Gori g. Andrej Gabrijelčič, ki je imel zadnja leta v najemu restavracijo pri Treh kronah v Gorici. G. Gabrijelčič je priznan gostilničar in je že bil upočasen na Sv. Gori, zato smemo upati, da bo Sv. Gora zdaj tudi v telesnem pogledu dobro oskrbovana.

DUHOVNIŠKE VESTI

G. Vistorin Stamič, dozda župni upravitelj v Devinu, je nameščen za župnega upravitelja v Kamnjah na Vipavkem. — Na njegovo mesto v Devinu je prišel g. M. Bianca rosa, ki je upravljal Doberdob. — Upravo Doberdoba je začasno prevzel upokojeni župnik g. Benjamin Bianchi.

SPREJEM NOVEGA ŽUPNIKA V KOZANI

Novega župnika Fr. Černigoja, ki je prišel k nam iz vipavskih Kamenj, smo slovesno in z veseljem srce sprejeli. Nekoliko pred župniščem smo mu postavili slavalok in tam smo se zbrali in ga čakali. Ko je došel v družbi večjega števila sobratov, ga je iskreno pozdravila mala deklica. Upamo, da bo novi g. župnik preživel med nami dolgo vrsto srečnih in blagoslovljenih let, da se bo z nami veselil, pa če bot reba, tudi trpel, kakor nepozabni g. Blažko.

NENADNA SMRT

V St. Maria la Longa pri Palnanovi je nepričakovano umrl tamošnji obč. tajnik g. Jože Persič, naš rojak, star 43 let, ki je pred premešitvijo tajnikoval pri nas v Šempasu. Zapušča številno nepreskrbljeno družino. Naše sožalje!

SMRTNA KOSA

V Vižovljah pri Nabrežini je umrl g. Anton Klarič, star 40 let. Bil je dober in zaveden Slovenec, vselega in dobrega značaja. Še kot mlad fant je moral s svojimi v begunstvo na Češko, kjer se je dobro priučil češkega jezika. Udeležil se je tudi svetovne vojne na fronti. Po prviru se je vrnil na porušen dom, kjer je zastavil vse svoje moči za obnovo. Zapušča mlado vdovo, hčerko, starše, brate in sestre. Vsem naše globoko sožalje — njemu pa lahka zemlja!

ZADRŽANJE JUGOSLOVANSKIH DRŽAVLJANOV V SEDANJH TEŽKIH ČASIH

Ob priliki sestanka predsednika vlade g. Cvetkovića in dr. Mačeka v Zagrebu smo tudi Slovenci javno izrazili svoje mnenje o predstojećem sporazumu. Naše mnenje je: Za sporazum govorita srce in pamet. Gre za naš lastni življenjski obstoj, ker gre za moč in rast Jugoslavije, ki je naša skupna država. Mednarodni položaj je takšen, da ne kaže nag-

OBISČITE KROJAČNICO Leopolda Ušaj

kjer dobite najboljše "Peramus", obleke in obleke za ženske (Traje sastre)

GARMENDIA 4947

Bs. Aires, Paternal

SASTREHA
L. Ušaj
CALLE

njenja k temu, da bi se še bolj razdrobila državna telesa, ki so jih ustvarile mirovne pogodbe, ampak se nasprotno kaže tendenca, da velike državne, narodne in gospodarske enote vase použivajo manjše narode in politične enice. Celotno srednjevelike države so v nevarnosti, da postanejo igrača v rokah velesil. Kaj šele male, nekaj milijonske države, ki se drobe v trenju velesil, kakor lončene posode med železnimi kolesi! Največkrat postanejo drobiž, s katerim si velesile poravnava račune. Kaj bi v teh razmerah Srbi, Hrvati in Slovenci vsak za sebe mogli brez skupne, velike Jugoslavije? Kdo bi si upal pred zgodovino in pred narodom nakopati očitek, da ni storil vsega za sporazum in okrepitev naše lepe domovine. Kaj drugega v tem trenutku, ki zahteva dejanj, ne pa razprav, nimamo povedati. Kako se dajo konkretno v vseh podrobnostih pravice srbskega, hrvaškega in slovenskega naroda do vodstva lastnih zadev, kakor to ustreza svobodnim in polnopravnim narodom, uresničiti in spraviti v sklad, to je stvar onih, ki so k temu delu pristopili. Naj jih spremlja zavest, da mora vsak, ki na tej zadevi danes dela, pustiti pred pragom ves več ali manj tehtajoči prah vseh posebnih želja, pogledov in strmljenj, nasprotnih duši naroda, ki hoče živeti v miru in resnični bratški vzajemnosti ter trdno upa, da bodo njegovi predstavniki prestali največjo izkušnjo pred vsem svetom in sodobno zgodovino.

Italijanski izseljenci se vračajo iz Tunisa

Zadnje čase se vračaja v domovino številne italijanske družine, ki so bivale v Tunisu. Kaj jih je prav za prav privedlo nazaj v Italijo, je še težko reči. Nekateri pravijo, da so temu krivi Francozi. Kakor v ostale italijanske kraje tako se je vrnilo nekaj družin iz Tunisa tudi v Istro. V Trst je prišlo iz Afrike nazaj nekaj družin. Ker so po večini zelo revne, upajo, da bodo kmalu zelo zaposlitev in kruh.

Kmetje morajo oddati žito državi

V Italiji imajo posebne urade, ki vodijo pregled, koliko so kmetje pridelali žita. Kar kmet potrebuje žita za nujno domačo porabo, ga lahko obdrži, drugega pa mora oddati državi. To žito kar ga je odveč, zbira jo v velikih skladiščih. Seveda žito kmetje ne dajo državi zastonj. Letos je imelo žito še kar precej visoko ceno. Kmetje so se pritoževali le nad tem, da so jim takoj pri oddaji žita odtegnili 10%, češ da je žito premalo očiščeno in je med njim vsaj toliko smeti, kolikor so jim krajevni činitelji pri pobiranju žita odtrgali. Zvedelo se je nazadnje le, zakaj so kmetom toliko odtrgovali. To se je zgodilo zato, ker je zadnje čase izginila iz omenjenih skladišč precejšnja količina žita. Aretirali so nekaj oseb, ki so imeli posla pri teh skladiščih, vendar pravijo, da so vsi tisti, ki so bili aretirani nedolžni, in

da so to svojo nedolžnost tudi kaj lahko dokazali. Tako je zdaj nekaterim res prava uganka, kam izginja žito tako brez sledu. Predvsem bi to radi vedeli kmetje, ki jim zaradi takšnih nerešljivih ugank odtegujejo po 10% pri oddaji žita v silose.

SLOVENSKI OBRTNIKI BODO PRIPREDILI RAZSTAVO

Na pobudo zastopnikov slovenskega obrtništva v obrtnem odseku Zbornice za TOI v Ljubljani se je naše obrtništvo odločilo, da priredi letos v Ljubljani veliko slovensko jubilejno obrtniško razstavo. Namen razstave je pokazati kvaliteto izdelkov slovenskega obrtništva ob enem pa tudi razvoj slovenskega obrtništva v prvih 20 letih svobode v narodni državi. Ker poteče letos tudi 10 let odkar je bil ustanovljen Zavod za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI v Ljubljani, se namerava na razstavi pokazati tudi delo tega zavoda v 10 letih njegovega obstoja. Naše obrtništvo hoče s to svojo razstavo opozoriti tudi vso našo javnost na svoje delo, trud in napor in jo privabiti, da spozna njegovo kvaliteto delo in da se zato s svojimi naročili naveže nanj kot izdelovalca domačega blaga in domačih predmetov, ki ga morejo nuditi domače roke v prvovrstni izdelavi in obliki. Razstava bo v začetku oktobra t. l. v vseh prostorih ljubljanskega velesejma in bo razdeljena po glavnih obrtnih panogah tako, da bo obsegala gradbeno obrt, oblačilno obrt in tapetništvo, lesne obrti, kovinske obrti in elektrotehniko, umetne obrti in aranžerstvo, keramiko, služnostne obrvi, galanterijo, živilske obrti s kulinarčno razstavo ter grafične obrti in fotografijo. Tej strokovni razstavi bo priključena razstava našega obrtnega šolstva in razstava slovenskega obrtnega slovtva, prav tako pa še posebna razstava, ki bo s številnimi grafikoni pokazala delo Zavoda za pospeševanje obrta v 10 letih njegovega obstoja.

Jugoslovansko žito za Italijo

1000 vagonov pšenice v Italijo bo Prizad izvozil preko Splitske luke. Letos se je izvoz žita preko naših domačih luk precej zakasnil in so šele pretekle dni izvozili preko splitske luke prve partije pšenice. Dosedaj se preko naših luk ni izvažalo zaradi tega, ker ni bilo nobenih naročil iz onih držav, za katere pridejo naše luke v poštev kot izvozne točke. Računajo, da bodo letos izvozili samo preko splitske luke okrog 1000 vagonov pšenice.

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA diplomirana na univerzi v Pragi in Bs. Airesu ter večletna babica v bolnišnici Juan Fernándeza. — Zdravi vse ženske bolezni. — Slovenske žene posebno dobro negovane.

Ordinira od 9 zjutraj do 9 zvečer
LIMA 1217 — BUENOS AIRES
U. T. 23 - Buen Orden 3389

AKO HOČITE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specialisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

RAZPOLAGA Z 10 SPECIALIZIRANIMI ZDRAVNIKI ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost, razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni. Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obisk, jetrah, želodcu, živčevju itd.

Rayos X, Analisis

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 23

Sedemstoletnica minoritskega samostana v Ptuj

Ptujski minoritski samostan so ustanovili ptujski gospodje za vlade solnograjskega nadškopa Eberharda II. leta 1239. Minoriti so prišli v Ptuj kot predstavniki kulturne misli katoličanstva in se posvetili dušnemu pastirstvu med našim slovenskim ljudstvom. V teku stoletij se da v tem samostanu vseskozi zasledovati funkcija slovenskega pridigarja, ki je našemu vernemu slovenskemu ljudstvu govoril v domačem jeziku in se je zaradi tega imenovala minoritska cerkev sv. Petra in Pavla, naravnost "slovenska cerkev". Prvotna samostanska stavba je imela malo sličenosti s sedanjim dvonadstropnim poslopjem. Sedanjo obliko je samostan dobil šele, v drugi polovici 17. stoletja (1696) največ po zaslugi dolgoletnega gvardijana g. Gasperra Dietla. Najlepsi njegov spomenik je obdobje vredne velike reformativne v prvem nadstropju. Na plafonu so izredno lepa štukaturna dela, ki sta jih izdelala l. 1693 Antonio Quedrio in Peter Bettini z bogatimi okvirji iz štuk, v katerih so slike (freske) iz življenja sv. Petra in Pavla. Na sredi je pa slika, ki predstavlja nekako poklonitev ustanove cerkve in samostana. Slike (freske) ki so še danes dobro ohranjene, je slikal fr. Rupert Vallauer, minorit. Čim vstopiš v veličasten refektorij, zapaziš na zidni steni sprejeto veliko sliko, ki predstavlja večerjo pri Simonu. Okrog in okrog na zidu je le apostolov, ki so slikani v naravnih velikostih. Omembe vredne pa so tudi jedilne mize iz trdega hrastovega lesa, na katerih je naslikanih 10 božjih zapovedi.

Slovinci na Koroškem

Pred pet in četrt stoletja je bila velikonočna nedelja skoraj prav na isti dan kot letos — razlika je samo za en dan: 8. aprila so si l. 1414 naši predniki delili pirhe in rezali kolače. In prav tri tedne pred Veliko nočjo so na nedeljo dne 18. marca 1414 slovesno umeščali novega deželnega

Veliki zavod "RAMOS MEJIA" Venereas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Krončni izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultraviolečni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevraastenija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, nadu, gota, šibkost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. GREVA: colitis, razširjenost, kronična zapeka. GRLO, NOS, UŠESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.— PLAVEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje. OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070
PLAZA ONCE

KROJAČNICA
"PRI ZVEZDI"
Vam nudi najboljše angleško blago. (SUPERLAN)
Izdelujem moške in ženske obleke. — V zalogi imam vsakovrstnega blaga.
Cene nizke.
Za obilen obisk se priporoča rojakom in rojakinjam
STANISLAV MAURIČ
DONATO ALVAREZ 2059
pol kvadre od Av. San Martin — Bs. Aires

kneza pod Krnskim gradom. Poročilo in popis dogodkov, ki so spremljali ta važni akt iz državopolitičnega življenja korotanskih Slovencev, dobimo v glavnem iz virov 14. stoletja. Najbolj prvočno stanje, ki slika razmere, kakor so vladale še davno pred 13. stoletjem, nam slika oba zapisa v dveh rokopisih nemške pravne knjige Schwaben-spiegel, od katerih se nahaja danes eden v Gieddnu (Nemčija), drugi pa v Št. Gallenu (Švica). Razen tega imamo iz prve polovice 14. stoletja še dvojno poročilo avtorja, ki sta ustoličeni opreč sama doživela. To je opata Janeza Vetrinjskega ter poročilo štajerskega zgodopisa Otokarja v njegovi Rimani kroniki; na te virov se naslanjajo poznejši kronisti (Enej, Silvij, Megiser, Unrest).

KONCERT AKADEMSKEGA PEVSKEGA ZBORA

3. aprila t. l. je akademski zbor priredil v unionski dvorani svoj redni letni koncert, ki je letos po svojem programu in po razmerah, v katere je padel, dobil še posebno manifestativni slovenski značaj. Akademski pevski zbor je po zaslugi svojega voditelja g. Franceta Marolta lahko rečemo, edina slovenska ustanova, ki brez ozira na majhne razmere, nadaljuje z načrtnim kulturnim delom in slovenskemu narodu v stranskih koncertnih pregledih prikazuje silo in obsežnost in umetniško bogastvo našega narodnega in umetnega glasbenega ustvarjanja. Zbor nam je v zadnjih letih pokazal narodno pesem v vsej njeni motivni in oblikovni obsežnosti, ki priča o silnem umetniškem izživljanju našega ljudskega genija. V koncertu duhovne pesmi nam je približal začetke našega umetnega glasbenega udejstvovanja. Letos pa nam je pripravil izbor slovenske umetne pesmi iz preporodne dobe, toliko po krivem obsojane in nepriznane. V dovršeni izvajalni obliki, kakršne sta pri nas sposobna samo ta zbor in njegov dirigent, so na makademiki odpeli 16 biserov. Slišali smo v novi interpretaciji stvari, ki so javnosti postale že vsakdanje, skoraj bi rekli zguljene, a je šele ob koncertu spoznala, koliko lepote in smiselnosti in celo pravega slovenskega prebujenega in udarnega duha je v njih. Koncert se je začel s "Zvonikarjevo" Blaža Potočnika, preko Fleishmanove "Tihe noči", Riharjevih "Jamice" in "Veselega godea", Mašekovih "Pri zibelci" in "Mlatičev", preko Hajdrihovi "Pod oknom" in "Cerkvice" dosegl višek v bojeviti "Heregovski", ki je užgala občinstvo kakor morda v adnjih 20 letih nobena pesem. Drugi del koncerta nam je pokazal nekaj Nedvedovih, Vilharjevih in Jenkovih ustvaritev. Zaradi razpoloženja in manifestacije je pa zbor ob navdušenem odobravanju nabite dvorane navrgel "Heregovsko". Ob njej smo šele prav začutili časovni, sedanostni, širši, narodni pomen tega grandioznega glasbenega dela, ki zasluži ne samo vse naše podpore in priznanja, marveč je tudi vredno, da ponese slovensko glasbeno umetnost v tujino. Še bolj kakor vsako leto je bil koncert zlasti letos največji dogodek v slovenskem kulturnem ustvarjanju.

Trgovina čevljev
BELTRAM
Vsakovrstna izbira čevljev in copat.
Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

Deca se igra "slepe miši"

Razgovori Dragiša g. Cvetkovića z dr. Mačkom

Predsednik kr. vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček sta na večernih razgovorih, ki sta jih imela 3. in 4. aprila v banski palači v Zagrebu, proučila vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj v državi in na stremeljenja, da se ustreže vsem vzajemnim težnjam, da se obnovi popolno zaupanje in čim bolj utrdi koristi med Srbi, Hrvati in Slovenci v vseh manifestacijah njihovega skupnega življenja. Na teh razgovorih, ki so potekali na pobudo predsednika kr. vlade in v zelo pristranskem razpoloženju, sta predsednik vlade Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček ugotavljala, da sta v glavnem istih misli glede bistva vprašanj, ki so bila na sporedu in da imata isto osnovno naziranje o načinu, kako naj se ta vprašanja uredi. Predsednik kr. vlade Cvetković in predsednik HSS dr. Maček mislita, da ima predmet teh pogovorov, kar najširši politični pomen, zato bosta te razgovore nadaljevala do končnega in vsestranskega sporazuma.

Člani Jugosl. kluba, med njimi jugo slovenski delegatje poštne kongresa, ki se je vršil v Buenos Airesu

KROJAČNICA
"GORICA"
Hočete biti dobro in vedno dobro elegantno oblečeni
Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste postreženi.
FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

RESTAVRACIJA
"PRI ŽIVCU"
kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravljeni tudi za svatbe.
Rojakom se priporoča lastnik
EMIL ŽIVEC
Osorio 5085 — La Paternal

Poslužujte se
PREVOZNEGA PODJETJA
"Expreso Gorizia"
Franc Lojk
VILLARROEL 1476
U. T. 54-5172 — 54-2094

DOMAČE VESTI

ŠTORKLJA

Pretekli teden je obiskala štokljja rojaka Josipa Zlobec in prinesla njegovi ženi Mariji zdravega in čvrste sinčka.
Srečnim staršem čestitamo!

OBJAVA POSLANISTVA

Chareas 1705. — Bs. Aires
Kr. jugosl. poslanstvo išče in poziva, da se pri njem zglase naslednji naši izseljenci:

Topčev Stevan iz Jaše Tomiča. Dospel je v Argentino 1927 leta. Zadnjikrat se je zglasil leta 1932 iz Buenos Airesa.

Salaj Karl in **Čaple Mihajlo**. Oba sta se priselila sem pred kakimi 10 leti, pa se nista nikdar javila svojcem. Oba sta tudi iz Ogulina doma.

Muškinja Sava iz Orovea. Javil se je pred kakimi 4 leti iz Buenos Airesa.

Če bi pa kdo od rojakov vedel za naslov od katerega zgoraj imenovanih, je naprošen, da ga javi poslanstvu.

Rešetar Andrija pok. Josipa iz Prapatnice. Pred 5 leti se je javil iz Jesus Maria F.C.C.C. Estancia "Colonía Caraja".

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

Min. g. dr. I. Cankar opazuje otroke pri igri na izletu

Marović Mario Branko, star 26 let iz Arbanasi blizu Zadra. Zadnji njegov znan naslov je bil: Albanasco 764, Bs. Aires.

Hreljach Ivan. Poblížjih podatkov nima.

Nestor Štefan, star 40 let. Podatkov ni.

Lalošević Gregorije Stevanov, roj. 1910 leta v Orahovici. Priseli se je v Južno Ameriko pred vojno. Živel je navadno z očetom nekje v Buenos Airesu.

Tomac Franjo iz Malog sela št. 11. Leta 1931 se je zadnjikrat zglasil iz Buenos Airesa.

Hamanajac Stjepan iz Sv. Roka. Leta 1930 se je javil iz San Martina.

G. Niča Cankarjeva med otroci na izletu v Tigre

ZENITNA PONUDBA

Dva prijatelja, stara 32 in 38 let, eden iz Ljubljane, drugi iz Zagreba, katera posedujeta tu lastno zemljišče in hišo in s stalno službo, se želita seznaniti v svrhu ženitve, s prijateljima, dobrima gospodinjama do 32 let starosti.

Samo resne ponudbe s sliko je poslati pod W.D.S.N. 634, Excelsior, Victoria 723, Bs. Aires.

ZOBOZDRAVNIKA
DRA. SAMOILLOVIĆ
de Falicov in
DR. FELIKS FALICOV
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure.
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

V DAR DOBITE
na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v baryah. Odprto tudi ob nedeljah.
Atelje MARKO RADALJ
Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

PRVA
Slovenska vinarna
NA DOCK SUDU

PRVOVRSTNA
Restavracija, Bar in Pivnica
RIVERA 1999 vogal DORREGO
U. T. 54 - 7461
Zračni prostori za društva, banke in svatbe z rezerviranimi prostori za družine
Kegljšče in kroglišče
Vsakovrstne jedi ob vsaki uri
Za društva dvorana brezplačno
Priporoča se lastnik
ANTON DEKLEVA

Vzgoja slovaške mladine

Karel Sidor, 38 letni slovaški poslanec in voditelj slovaške Hlinkove stranke, je nedavno sprejel zastopnike listov, pri čemer je govoril tudi o mladinski vzgoji v avtonomni Slovaški, in jim rekel sledeče:

"Po italijanskih in nemških zgledih smo posneli najboljše in prilagodili slovaškim razmeram. Naša stranka je zato na strogo krščanski podlagi.

Msgr. dr. Körper, znani in priznani katoliški duhovnik, mi pomaga pri vodstvu našega gibanja. V slehernem mestu in v vsaki vasi bo vo-

diteľju mladine stal duhovnik ob strani. Vse naše prireditve se bodo začele s sveto mašo in vsi naši oddelki bodo vsak teden prirejali posebne verske večere s predavanji.

Mimo tega bomo moške člane vzgajali, da bodo zmeraj pripravljeni potegniti se za našo stvar. Saj je naš program in smoter to, da bo naš rod krepak in odločen. Vse moške od 6 do 60. leta bomo razdelili na tri starostne razrede. Prvi razred bo obsegal mladino od 6. do 14. leta; drugi mladino od 14. do 18. leta in tretji razred skupino od 18 do 60. leta. Poslednji razred bomo organizirali na vojaški podlagi. Vlada bo skrbela za orožje in bo člane, kadar bo treba, vpoklicala v službo policije in deželne brambe.

Ustanovili bomo tudi četo naj-

boljših za gardo; ti člani bodo morali biti vedno pripravljeni, da priskočijo v pomoč stranki in domovini. Sleherni Slovak more prostovoljno pristopiti k nam, vendar ne bo nihče sprejet v naš krog, kdor je bil prej član komunističnih in socialdemokratskih društev. Za zdaj šteje "Hlinkova garda" 150.000 udov, kar je izredno veliko spričo treh in pol milijona vsega prebivalstva. Največ je mladih članov, vendar so se nam tudi starejši pridružili, zlasti še na deželi."

Slovaki so vzeli zgled od Nemcev in Italijanov, najhujših nasprotnikov Slovanstva. Pač dovolj žalostno.

Skromnost

"Moj Adolf je tako skromen fant, da pred tujimi ljudmi nikdar ne go-

vori", hvali šumanka svojega sina. — Sosea hitro pristavi: "Da, čula sem, da pri izpitu niti ust ni odprl."

V inozemstvu se je učila

Baloh: "Ta slika nam kaže sončni zahod. Slikala jo je moja hči, ko je študirala v inozemstvu."

Jerine: "A, zato. Tu pri nas namreč takega sončnega zahoda še nisem nikoli videl."

Pri urarju

Kupec: "Ura, ki ste mi jo prodali, ni nič prida. Komaj štiri mesece jo imam, pase je že ustavila. Vi pa ste rekli, da bo šla celo moje življenje."

Urar: "Da, da, a pred štirimi meseci ste tudi res zelo slabo izgledali."

Gojitev sviloprejk v Nemčiji

Svilopridelujejo navadno v južnih krajih, kjer se gosenica sviloprejk lepo razvija. Pred kakimi 90 leti so jo hoteli uvesti tudi na Nemškem, kjer pa se to ni obneslo. Sedaj pa, ko se hoče Nemčija docela osamosvojiti od zunanjega trga, se je lotila tega vprašanja znova, ter hoče uvesti tudi nemško sviloprejšstvo. V Celju so ustanovili samostojen zavod, ki je osrednji zavod za to panogo gospodarstva. Od tukaj bodo po strogo znanstvenih vidikih vodili sviloprejšstvo po vsej Nemčiji. Nemški listi to novo napravo tako-le opisujejo:

V majhnem prostoru so tukaj zbrane gosenice po velikosti. Na tisoče jih je tukaj. Nekatere so prav majekene, komaj nekaj milimetrov velike so, največje pa so že do 10 centimetrov dolge. Leže nepremično na travnozelenih blazinah iz listja. Če jih natančneje pogledaš, boš videl, da zgornja čeljust teh živalic neprenehoma deluje ter grize murvine liste, na katerih leži. Gosenica spi, nakar zdrkne z nje koža, pod katero se je naredila že druga. Preden se zabubi, štirikrat poč. Med tem, ko se to dogaja, vsakokrat zatakno nažre, da je kar napihnjena.

Ta požeruh toliko požre, da se v 35 do 40 dneh njegova prvotna teža za 8000-krat poveča. — Sedaj je dovolj pripravljena, da se zabubi. V dveh dneh se gosenica zavije v nekako hišico, ki je 3 cm dolga in pol centimetra široka in ki je na zunanjo podobna bobu. To se imenuje svileni kokon. Gojilec pozneje ta kokon razdere, to se pravi, da odstrani zunanje svileni tkivo ter pri tej priliki lahko razvozlja do 3000 metrov dolgo svileni nitko. To je baje iznašla že kitajska cesarica Si-Ling-Hi leta 2600 pred Kristusovim rojstvom.

Čez dva ali tri tedne zapusti ta kokon metulj, ki pa živi le tako dolgo, da preskrbi zarod, nakar pogine. V tem nemškem zavodu v Celle natančno preiskujejo in opazujejo življenje metuljev. V preluknjani škatlici imajo spravljeno po en par. Samo 4 ure sta notri. Samica znese 500 jajčec, nakar takoj pogine, samec pa pogine kmalu za njo. Obe živali natančno preiščejo, ali ni v njih bilo kakšnega bacila nalezljive bolezni. Natančne preiskave so namreč dognale, da sviloprejk močno trpe zaradi svojih kužnih bolezni. Zato jajčeca, ki so od bolnih metuljev takoj odstranijo in uničijo. Le od zdravih jih ohranijo ter jih potem razpošiljajo sviloprejcem.

Od povsod potem pošiljajo gojileci vzorce svojih kokonov. In zavod potem izbere za rejo samo tiste kokone, ki so najlepši, če je seveda iz njih izšel metulj, ki je bil zdrav. Tudi jajčeca skrbno hranijo v takem prostoru, da se prezgodaj ne razvijejo. Tako jih potem tudi razpošiljajo gojilecem, ki morajo paziti, da jih imajo shranjene v taki temperaturi, da se ne razvijejo prej, preden ni zunaj dovolj vroče in dovolj murv za hrano.

Skrbeti je namreč treba tudi za hrano teh živalic, ki so tako požrešne. Murve dobro uspevajo v južnih krajih. Sedaj so jih začeli gojiti tudi v Nemčiji, in sicer v bolj zavarovanih dolinah. Od leta 1933 se je število murvin nasadov v Nemčiji podvajalo. Nemški listi naglašajo, kako donosno je gojiti murve. Na 2500 kvadratnih metrih vrta lahko raste okoli 1000 murv, da dajo lahko 1000 kg listja, kar zadošča za hrano 60.000 do 80.000 sviloprejkam. Vrtniček, ki je le 25 metrov širok in 100 metrov dolg, da vsako leto lahko 60 do 80 svilenih oblek, ker za eno obleko ni treba več kakor 1000 kokonov.

Tierra del Fuego, una maravilla

Ognjena zemlja, najjužnejši del Argentine, kjer so tudi kaznilnice za hujše zločince

Izpred sodišča

Sodnik: "Obtoženec, opominjam vas, da govorite pred sodiščem samo čisto in golo resnico. Povejte po pravici, ali ste Križnarja udarili ali ne?"

"Nisem, gospod sodnik!"

"Laže, gospod sodnik," se vmeša navzoči Križnar.

"Molči, osel," se razburi obtoženec, "sicer ti pripeljem še eno."

Razlika med mnogo in malo

Učitelj: "Janezek, ali mi lahko razložiš razliko med besedama "mного" in "malo"?"

Janezek: "Seveda. Na primer z besedo: opeka. Če gradimo hišo, je opeka zelo malo, če pa nam pade na glavo, je pa zelo mnogo."

Pozna svoje odjemalke

V trgovino s čevlji vstopi krepka dama. Pomočnik hiti, da bi jo postregel. Vpraša tudi, katero številko čevljev želi. Ko trgovec vse to vidi, reče: "Dama nosi čevlje številka 37. Ker ji je pa štev. 38 v peti nekoliko pretesna, ji prinesite štev. 39!" — Dama je prijazno pokimala, trgovec je pa napravil dobro kupčijo.

Nočni dogodek

"Čestitam, gospa Zajčeva, čestitam. Časopisi so polni hvale zaradi vašega junaškega dejanja, ko ste večeraj ponoči tatu v vašem stanovanju sami pograbil in ga tako krepko premlatili. Da, čudim se vam. Le kako ste mogli to storiti?"

"Oh, stvar je bila čisto preprosta. Mislila sem namreč, da je moj mož prišel spet prepozno domov..."

Pozor

Za načrte, betonske preračune in Firmo, obrnite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK

Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50-0277

Po Piñeyru in po Dravskem polju

Gudno dalec sta ta dva kraja, toda ne tako daleč narazen sta ti dve misli...

Na Piñeyro sem jo mahnil oni dan. Saj veste kje je to. Tam onstran Riachuela, navzgor od Avellanede, kjer so se tudi naselili mnogi rojaki. Pavón je glavna ulica, po kateri tečejo tramvaji in mikroombusi in proti Lannu, Temperleyu in San Vicente, tja, kjer so, pred nekaj leti imeli tako veliko in tako kričevo zabavo, da jo je hodila celo buenosajreška gospoda poslušati. Samo da je ni mogel nihče videti. Mislili so da je "zmaž"...

Torej tjakaj me je zanesla, pot oni dan. Nič posebnega ni Piñeyro. Nekaj zidanih hiš, še več pa iz pločevine. Cerkev pa Bog ve kje je. Le malo je tako dobrih kristjanov, da vedo zanjo. Vsi pa vedo za "glazfriklo" za tovarno mila, za svečarno, briko, za tovarno kruha... Za telo ker tam je njihov kruh... Za telo je bolj skrbijo kot za dušo, ker telo je bolj glasno s svojimi zahtevami, duša pa molče vsakemu pušča na prostu, če hoče kaj nanjo pomisliti, ali pa jo popolnoma v nemar pustiti...

Tjakaj sem krenil oni dan. Čas je že, da obiščem Liberata. Saj ga poznate vsi. Po poklicu je krojač, po narodni zavednosti pa eden prvih med Slovenci. Tamkaj si je kupil nedavno hišo. Že nekaj mesecev sem bil namestjen, da ga obiščem in da preživim prijeten hip v krogu njegove družine. Saj sta oba, on in žena Romana, bila vedno med našimi najboljšimi.

Pozos... Toda kje. Med 100 in 200, to je bilo vse, kar sem vedel. No, človek, ki ni jezika "požrl", si že zna pomagati, in tudi jaz sem prav kmalu stal na vratih, skozi katere sem zapazil Romano.

In glejte čudo. Tudi Liberat je doma. Vedno je s šivankami in hlačami. Tako je življenje. Če ne delaš nič in dan, pa ne živiš. Prav zato sem pa prišel tako uro, to je o pol dveh, ker sem upal, da ga nemara le dobim doma.

Tu imamo pa obisk, mi je predstavil moža.

Saj vas menda poznam! Ali se ni sva midva že videla? — Kmalu sva bila skupaj.

Da, gospod. Jaz sem iz Villá Lugano. Slemenko se pišem.

Da, da. Ze vem. Prav tam na Piedrabuena med Slovenci. Saj imate najlepšo hišo. Se spomnim, ko sem

ste zanje.

Kmalu je imel v rokah zbirko naslovov. In sva šla na delo. Na ulici Santa Fe sva v isti hiši kmalu našla kar dve družini v eni hiši. Spet nazaj na Catamarco sva stopila, kjer je bil najinega obiska nadse vesel stari zhanec Breneelj. Nadalje sva še potrkala na ta in ona vrata. Novomeščana Kastelca sva dobila že v postelji. Pa kmalu sva imela pred seboj njega in tudi kozarec vina. Nadalje je pa naša družba kar narasla. Z nama je šel Kastelic in trebanjec Mežan. Šli smo k Turinu, ki je doma iz Ptujkega polja.

Kas dva skraj živita tam. Na ulici Tuju je to.

Le kar med rojaki iz Ptujkega polja vprašajte, pa boste kmalu zvedeli, da je imel Turin v Sent Lovrenču gostilno in trgovino.

Kmalu smo si stisnili roke. Slišite Turin, ali se spomnite, je menil Kastelic, kako je bilo takrat, ko smo imeli vojaške vaje pri vas. Tam za vasjo smo se streljali, seveda na "slepo", potem smo pa pri vas pili. Ob 11 uri zvečer je bilo, ko ste me tako potrepali po rami in ste nam prinesli še en literček.

Tako so se budili stari spomini. V nas je pa dobra volja rastla, tako, da smo si zaželeli večje družbe. Najprej nam jo je napravil Turinov gramofon, potem smo pa sklenili da gremo na obisk še h Kosu, ki je bil svoj čas župan v Mirni Peči na Dolenskem.

Kar naprej torej. Samo eno kva-

dro dalje je bilo treba.

Saj ni bilo še tako pozno. Ob 9 h je bilo. Kosi pa... Saj veste, da radi zjutraj pojo... Tudi naš Kos je bil že v postelji. Pa je bil kmalu tudi na nogah.

In smo spet sedli in se zagovorili in še zapeli smo. Saj nas je bilo že za cel zbor.

Potem je pa bila beseda dala besedo.

Stare podohe so zaživele pred nami. In celo na Svete Gore smo se spomnili. Kako se ne bi, če pa imamo sedaj pred seboj 400 letnice Svete Gore.

Pa to ni ista stvar.

Seveda ne. Sveta Gora je pri Gorici, Svete Gore so pa na Stajerskem. Meni je pa vseeno. Bil sem na Sveti Gori in gledal od tam lepo zemljo Primorsko, bil sem pa tudi na Svetih gorah in občudoval lepo to zelene Stajerske.

Kako? Tudi tam ste bili? se je začudil Emeršič.

Pa še kako. Saj sem bil leta 1934. v glavnem romarskem tednu cel misijonar. Tri dni sem pridigal in spovedoval, tako da sem nazadnje že stoji spal od utrujenosti. Bilo je ono leto, ko sem bil v Zagrebu in sem v tednu malega šmarna po prošnji župnika iz Šenpetra pod Svetimi Gorami pohitel gori za tisti glavni romarski teden, ko prihajajo dolge procesije iz Halož, Ptujkega polja, Slovenskih gor in tudi čez Sotlo od Hrvaškega.

In smo zapeli vsi tisto znano pesem:

Pojdi duša na božjo pot,
Tam boš vidla,
kaj Jezus za nas trpi.
Cel svet se je tresel,
Ko je Jezus križ nesel

Na božjo pot na Sveto goró
Ta Jezus za nas trpi,
za nas krvavi pot poti.

Kastelic, Kortnik, Mežan in Kos bi seveda raje poromali na Trsko goró, kjer Marija med vinko trto kraljuje, toda Svete gore so po imenu bolj podobne Sveti Gori, zato smo se raje več tam pomudili, kamor hodi na božjo pot vsa slovenska Stajerska in tudi pol Kranjske dežele, kjer je stara častiljeva božja pot, koder je že oznanjal božjo besedo tudi naš veliki Slomšek, ki je bil kaplan v Bizelskem, prav pod Svetimi gorami. Tam je tudi spesnil ono znano:

"En hribček bom kupil..."

Ko sem pogledal na uro sem se kar ustrašil. Kako hitro je bežal čas. Nič zato, so bili vsi ene misli. Saj se tako redko vidimo. Le kmalu spet pridite. Vi pa tudi! Na Avellanedo k maši. Tiste boljše poznate, ki jih v cerkvi večkrat vidim.

Torej lahko noč in na svidenje!
Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

30. aprila maša na Paternalu za Molitve na Paternalu.

7. maja. Maša na Paternalu za Antona Pavliča in Marijo Nemec. Molitve na Paternalu.

14. maja. Maša na Avellanedi. Popoldne se pa vdeležite prireditve "Dos Madres", na Azcuenaga 158, kjer nastopijo naša dekleta.

Majnik je tukaj. Pri nedeljski popoldanski pobožnosti pridite, da se skupno spomnimo meseca Marijinega in da se skupno vadimo lepe pesmi svetogorski Mariji za proslavo njene 400 letnice.

Janez Hladnik

KADAR ISČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo
Berto Cernič
DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 — 3588

Ana Chrpova
Slov. babica
dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuki bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.
ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

KROJAČNICA MOZETIČ

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in oglej si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsakovrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobnke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

OSORIO 5025 (Paternal) — Buenos Aires

ZGODOVINSKI ROMAN Caričin ljubljeneec

Nadaljevanje 136

Gledal je za ladjo, ki mu je odpeljala najdražje bitje na svetu. S sovrastvom je motril ladjo, ki se je kakor ptica roparica izgubljala v daljavi — da bi odletela v tujo, daljnjo državo.

Tudi Gianettino je molčal.

Kako bi mogel tudi z besedami povedati svojo nepopisljivo bolelost!

Ne, za takšno bolelost ni besed, ni solz!

Lepi črnolasi mladenič pa je kljub temu plakal, morda pa tega ni vedel niti sam. Solze so se lesketale na njegovih krasnih temnih trepalnicah, polzele so mu po obrazu — dokler ni mladi gondoliere omahnil na dno svoje ladje.

Sedel je v ladji in se ni mogel ganiti.

Sedel je tako skoraj celo uro in plakal, Lidija pa se ga ni upala motiti v njegovi žalosti.

Valovi pa so peli svojo tužno pesem.

Naposled pa je Gianettino zopet vstal in rekel:

— Ni je več! — Odšla je — za vedno!

— Ali jo bom zopet videl? — Ne vem. To pa vem, da bom umrl, če je ne bom več videl!

— Oh, Lidija, oprost, da te mučim s tarnanjem in s svojo žalostjo za Klariso! Vem, da te to boli! Toda moral bi biti Bog, ne pa samo človek, če bi hotel v tem trenutku premagati svojo bolelost. Jaz pa čutim, da sem samo človek, slaboten in reven človek, ki ni mogel rešiti niti svoje ljubljene iz krempljev hudobnega sovražnika! — Oh, Lidija, pre-

ziraj me, jaz sem slabič in strahopetnež! — Ko smo bili v ječi, bi bil moral ubiti tega kneza Orlova.

— Ali misliš, da bi ti to kaj pomagalo? — odvrne žalostno Lidija.

— Vojaki bi pomerili nate in te ustreli, kaj bi se pa potem z menoj zgodilo, si lahko misliš.

— Toda — Gianettino, veter piha sedaj od druge strani, jadra moraš popraviti, — pridi — jaz ti bom pri tem pomagala!

Lidija je poskusila, da bi z delom razpršila njegove misli in to se ji je tudi posrečilo.

Gianettino se je malo pomiril; storil je vse, kar je bilo potrebno, on je vesal, Lidija pa je krmarila.

Kompas mu je kazal v katero smer mora obrniti ladjo. Magnetna igla mu je kazala na zapad, — tam so ležale Benetke, — tja je moral usmeriti ladjo.

Noč je legla na morje, na nebu pa so lele migljati prve zvezde.

Lidiji in Gianettinu se je zazdelo, da so zvezde tako blizu, da bi se bilo treba samo malo iztegniti in zvezdice bi jima obvisle na rokah. Meseč je s svojo blede svetlobo razsvetljeval gladino. Valovi so šumeli in se penili, — bila je prekrasna noč na morju.

— Gianettino, zapoj mi nekaj! — ga je prosila Lidija.

Lidiji je šlo samo za pesem, čeprav je hrepenela, da bi slišala njegov glas. Vedela pa je tudi da sta glazba in pesem najboljša tolažba, Lidija pa je želela, da bi ga umirila.

Gianettino ni odlašal. Zamišljeno je obsedel na svoji klopi, potem pa je jel peti.

Pel je žalostno pesem, ki je opevala dvoje ljudi, ki sta se ljubila z vs odušo. Pel je s sladkim glasom, pel je pesem svojega lastnega življe-

nja, opeval je svoje lastne doživljanje.

Lidija ga je ganljivo poslušala.

Ko je Gianettino umolknil, se je hrepeneče zagledala v zvezdano nebo, Lidija pa mu je rekla:

— Gianettino, sedaj pa bodiva vesela. Dokler še nisva izgubila upanja na Klarisino rešitev, ne smeva obupati. Misel, da boš kot mornar prispel v Rusijo, je zelo dobra, toda, kako bom pa jaz prispela tja?

Gianettino se začudi.

— Ti?

— Da, Gianettino!

— Kaj boš ti počela tam? Zadeva je nevarna!

— Gianettino, ne bom se več ganila od tebe! Če že ne morem biti tvoja žena, bom ostala pri tebi vsaj kot zvest tovariš! Prosim te, rotim te, ne zavrnij mojega prijateljstva — vzemi me s seboj! — Čeprav je moja roka majhna in slabotna ti bom kljub temu zvesta tovarišica in pridateljica, pa tudi to je mnogo vredno!

— Vem, — vem — zvesta duša je mnogo vredna — človek hrepeni po njej in je srečen, če ima koga poleg sebe. Toda ne, ne vem, kako bi ti mogla z menoj! Žena si, to pa mi dela preglavice!

— Oblekla bom moško obleko!

— Ah, to je izvrstna misel! Povsod bom pripovedoval, da si moj brat! Popeljal te bom s seboj na ladjo kot dečka, pa bova skupaj potovala!

— Gianettino, ali bi ne bilo boljše, če bi potovala po suhem?

— Ne, Lidija! Če bi potovala po kopnem, bi zahtevali od naju na vsaki meji potne liste. Če pa bova nastopala kot mornarja, bova odšla lahko v vsakem pristanišču na kopno.

— Dobro torej, tedaj bom potova-

la na ladji kot sluga!

Lidija mu je ponudila roko.

Gledala mu je v oči Gianettino pa ni mogel drugače, kakor da se je sklonil in poljubil njeno malo belo roko.

— Gianettino — kaj delaš?

— Ničesar — ničesar, Lidija! — Oh, jaz sem ti dolžan že toliko hvaležnosti! Oh, če bi se mi kedaj nudila prilika, da bi se ti oddolžil!

— Oddolžil se mi boš s tem, da mi boš dovolil, da bom ostala v tvoji bližini, Gianettino!

Zopet sta se pogledala.

— Gianettino, ali si lačen? Veter je hladen in jaz sem postala že zares lačna!

— Ali imava kaj pijače? — vpraša Gianettino. — Da, sedaj se spominjam, v zaboji se nahaja vino.

— Orlov nama je dal hrane za osem dni, vsaj tu se nama ni maščeval. Mislim, da bi imela tudi za štirinajst dni dovolj! Midva pa bova kmalu prispela v Benetke, veter je ugoden.

— Veter je prijatelj ljudi!

— Potemtakem naj bo sovražnik lopovov! Vesel bi bil, če bi se na morja dvignil vihar, ki bi rusko vojno ladjo prispeli, da bi si morala poiskati zavetje v kakšnem italijanskem pristanišču. Tedaj bi Klariso lahko vsaj hitro osvobodili!

— Ah, prijatelj, ti še vedno premljuješ! Veter te ne bo uhagol, veter dela, kar se mu zljubi!

— Da veter je muhast, zaradi tega bi bilo bolj prav, da bi delali slikarji in kiparji namesto boga boginjo vetrov!

Med tem časom je Gianettino odmašil steklenico v kateri je bilo vino.

V ladjo so jim naložili tudi čaše. Gianettino je natočil dve čaši zlatorumenega vina.

Orlovi ljudje so poskrbeli za vse.

— Ali bi rad najprej jedel ali pil?

— Žeja me, zato bom najprej popil to vino.

— Pijva tedaj na Klarisino zdravje!

— Živela! — Lidija, mislim, da mislim, da midva še nikdar nisva pila tako izvrstnega vina, kakor je tole! Jaz pa bi hotel, da bi bilo to vino strup, knez Orlov pa da bi bil najin gost!

— Gianettino, ne govori tega!

Gianettino je med tem natočil di že drugo čašo in jo izročil Lidiji.

— Gianettino, pijem na tvoje zdravje, — reče lepa, mlada prodajalka cvetlic. — Tvoje zdravje mi leži pri srcu. Bog naj te varuje in naj ti da moč, da bi izvršil svojo težko nameró!

Lidija prinese čašo k ustnicam in jo izprazne do dna.

Gianettino je držal svojo čašo še vedno v roki. Spomnil se je na Klariso in zopet so se ga lotile žalostne misli. Iz njegovih oči je kanila v čašo solza.

— Prej sva govorila o vetru, sedaj pa je začelo tako močno pihati! Postalo je naravnost mrzlo! — je rekla sedaj Lidija.

— Noč je topla, Lidija!

— Meni zebe! — Gianettino, jaz trepečem od mraza!

Zavil te bom v odejo!

Gianettino je postavil čašo na klop in ni popil niti kapljice. — Vzel je odeje in z njimi zavil deklico.

Ko pa ji je pogledal v obraz, se je prestrašil.

— Vsemogočni Bog, — je vzkliknil Gianettino, — Lidija, kaj ti je? Bleda si, vsa si zelena, oči pa se ti svetijo kakor da bi imela vročico!

— Da, Gianettino, tudi meni se dozdeva, da imam vročico! — Ne

POVODNA VILA

Na hribu je pasel pastirček svojo čredo ovac, ki so mu bile vsa njegova zablava. Zamotil se je z njimi od jutra do večera in hitro so mu tekli dnevi. Pri tem svojem opravilu se je oziral v dolino, kjer se je lesketalo jezero. Krasna gladina jezera, ki se je bleščala v jasnem soncu, je pastirčka zvalila, da je jel zahajati vsak dan k jezeru in se radoval nad valovi, ki so se zaganjali proti bregu. Za nimalo ga je to gibanje jezera, to skrivnostno pošepetavanje valov. Ko je nekoč tak pogledal po jezeru, je opazil v njem lepo deklico, podobno povodni vili, ki se je prikazala na površju z lepimi, valjočimi lasmi in se poigravala z valovi. Ta deklica se je pastirčku zdelala kot prikazen z drugega sveta, ker bila je zelo lepa. Njene oči in mil obraz je pastirčka tako pritegnil nase, da jo je občudoval, kot bi bil zamaknjen.

Tako je hodil pastirček vsak dan k jezeru in opazoval to deklico, dokler se ni zvečerilo in je deklica izginila v vodi. On je odpeljal svojo čredo ovac domov, toda misel na deklico ga ni zapustila. V tej misli nanjo je zaspal, sanjal o njej, zbudil se je z mislijo nanjo in komaj čakal, da je zopet odpeljal čredo na pašo in dobil priliko, da je stopil do jezera. Nekega dne je deklica s pastirčkom izpregovorila, ker dosega je bila ona le tiho, se grela na skali v vodi, se kopala v sončnih žarkih in česala svoje zlate lase. Pastirček je mislil, da sploh ne zna deklica govoriti in da nima sreča za svet in zato, kar jo obdaja. Ker se je dečku zdela deklica kot nekaka njegova zvezda, ki mu je po njegovih mislih lepšala življenje in mu krajšala čas njegove paše, je stopil k njej na skalo, na kateri se je ona sončila. Dovolila mu je, da je gradil njene lase, gledal v njene rajskomite oči in užival z njo krasoto prirode, toplo sonca in poslušal šepet valov na jezeru.

V teh srečnih trenutkih ga je motil samo ropot povodnega moža, ki se je v svoji zeleni obleki sprehajal v dnu jezera in pazil, da se ne bi deček spoznal s tajnostmi globine vode, ki je bila drugi dom povodne deklice. Ta povodni mož je bil strahansko krut in divji. Vladal je jeze-

ru in strahoval z razburkanimi valovi jezera vso bližnjo okolico. Tudi to deklico je nekega pomladanskega dne, ko je nabirala ob jezeru prve pomladanske rože, potegnil v vodo in jo spremenil v povodno vilo. Deklica bi se bila rada rešila njegove moči, toda ni se sama mogla, rešitelja, kateremu bi se bila zaupala, pa ni bilo. Imela pa je deklica moč, da bi v svobodi lahko dala junaku bogastva, sreče in neizmerne moči.

Ko je deček zvedel od deklice njegovo nesrečo, jo je poskušal rešiti. Po daljšem času, ko se je povodni mož že privadil tem pastirčkovim obiskom na skali in ni slutil nič hudega, je deček povodno vilo odpeljal. Toda nista se dolgo veselila svobode in sreče, ko se je povodni mož v dnu jezera prebudil, grozno zatulil in zapiskal na svojo čarobno piščalko, narejeno iz samih vodnih vrtincev. Vsa svoboda ni nič pomagala, deklica ni bila še dovolj daleč, da jo ne bi dosegala moč čarobne piščalke povodnega moža. Morala se je vrniti nazaj v jezero in povodni mož je zagrozil s hudo kaznijo nov poskus be-

Šolarka Milka Klaić, ki je deklamirala na nedeljskem izletu v Tigre

Mladinski kotichek

ga, ker rešitev je mogoča še le tedaj, kadar bodo ovce popile polovico jezera in bo čarobna piščalka izrabljena.

Čeravno je to skoraj nemogoče, ima pastirček upanje, da reši deklico iz rok povodnega moža, vključno temu, da vidi vsak dan s skale, na kateri z deklico sedita, da ovce še niso nič popile vode in se piščalka še vedno čuje z dna jezera.

Vončina Drago.

Danilo Gorinšek:

DOMAČA STREHA

Le pojdi fantič širomsvet, prehodi vse stezice, preplezaj, kar je kje vrhov, preplavaj vse vodice!

Ko slednji kraj ti bo poznan iščočemu utehu, ti zaželelo bo srce spet — pod domačo streho!

Danilo Gorinšek:

SEKIRA POJE

Čujmo sekire pojo sredi gozda: sekamo, tešemo, žagamo les; delo od zore in delo do mraka — lepa je delovna pesem zares!

Zdaj izpodsečemo, klestimo pótlej, z lie začurlija milijon potnih srag; mar nam za srage, zgrabimo žage, skoro iz drevesa bo polno desak!

Desk smo našagali, kaj bo zdaj ž [njimi], kaj bo sekira sred gozda s teboj? Kaj bo? Ej, stešemo zibelko drobno, pótlej pa krsto za zadnji pokoj!

V zibelki drobni ležalo bo dete, danes še dete, a skoro že mož. Mož pa bo sekal in tesal in žagal, delo trosilo na pot mu bo rož.

Ko mu bo starčku že roka omahnila, padla sekira za vedno iz rok, v krsto pretrudno telo položimo, — duše njegove usmili se Bog!

Čujmo sekire pojo sredi gozda: sekamo, tešemo, žagamo les; delo od zore in delo do mraka — lepa je delovna pesem zares!

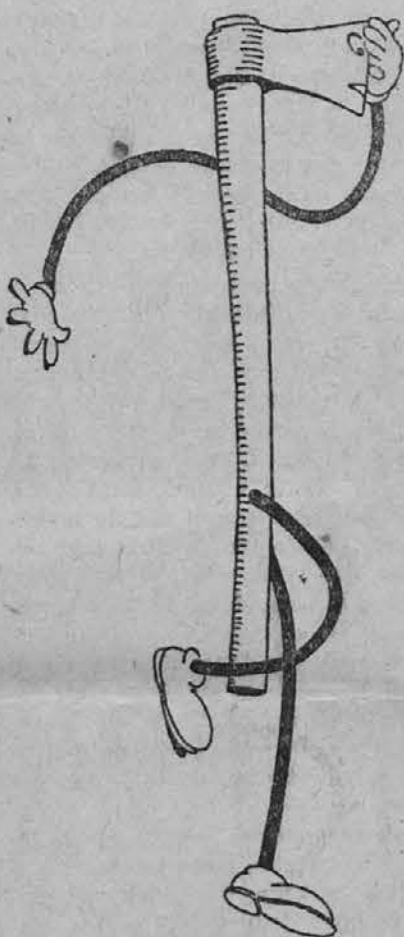
MOJA MATI

Jaz čutil sem, pač otrok, ko mnoge želje v srcu nosil sem, ko vse mi dala je, karkoli prosil sem moja mati.

Jaz čutil sem, ko glasno plakal sem v nesreči, ko morala je v jamo leči — moja mati.

In dobro vem, otrok, da z mano srečna in vesela le za mene je živela — moja mati.

Le tega jaz ne vem, kako me čuvala je skrbno, verno, kako ljubila me je neizmerno — moja mati.

Sekira poje

TRIJE BRATJE

Nekoč je živel kmet, ki je imel tri sinove. Bil je že precej star in ko je enkrat šel pozimi v mesto se je silno prehladil in zbolel. Bolezen je bila huda. Vso noč ni mogel zatisniti oči. Ponoči pa se mu je sanjalo, da ozdravi le tedaj, če bo pil čaj nekega zelišča. Drugo jutro pove svoje sanje sinovom, ki se takoj odločijo, da gredo po svetu iskat zdravilnega zelišča. Oče jim je dal na pot denarja; potem si je vzel vsak svojega konja in so odšli. Razšli so se na nese tukaj počakajo, ko se bodo vračali kem bregu, kjer so se dogovorili, da domov. Vsak se je napotil na svojo stran. Starejša dva sta po nekem gozdu jahala, kjer pridejo kmalu volkovi in jima raztrgajo konje. Komaj sta se rešila pred volkovi tako, da sta splezala na drevo in čakala toliko časa, dokler niso volkovi odšli. Potem sta splezala z drevesa in od velikega strahu nista šla nikamor naprej, temveč na oni hrib, ki je bil določen za sestanek.

Mlajši sin, katerega so imeli za bedaka, pa je srečno prešel gozd. Pride na veliko travnato stepo, kjer ugleda koč. Napotil se je proti koči. Pred kočjo je lajal ogromen pes, ki jo je stražil. On mu je vrgel kos kruha in se napotil v kočjo. Pri oknu je zagledal lepo deklico, ki si je česala zlatorumene lase; se zgrabil za nje in deklica ga je potegnila z lasmi skozi okno v sobo. Takoj ga je vprašala kako je mogel uiti psu in on ji je vse razodel. Nato mu je rekla, ker si tako prekanil psa, boš dobil ono, kar iščeš in nekaj povrh. Mati od zale deklice ni bila doma. Že je solnce zašlo za goré, ko je mati prišla. Hčerka je takoj povedala natanko vse svoji materi. Mati, ki je bila nabirala zelišča je takoj prinesla zelišče, katero mu je dala. On pa je sam mislil nato, kaj dobi povrh. Hčerka je materi nekaj rekla, na kar se je malo zasmejala in se obrnila proti potniku in mu rekla: "Ona si je izvolila tebe za svojega".

Tako je potem on potoval z nevisto nazaj proti svojemu domu. Na določenem hribčku so ga čakali bratje, ki so se silno začudili uspehu. Oče je s pomočjo zelišča ozdravel, on pa se je oženil s svojo zalo zlatolasko, s katero sta živela mnogo let v srečnem zakonu.

boj se zame, moj dragi, tobo minilo! Zame ti ni treba prav nič skrbeti, ne bom ti v breme. Če bom zbolela, bom tiho legla na dno ladje, mirna bom, niti ena sama beseda ne bo tožila o mojih bolečinah!

— Ne, ne — Bog nama ne bo poslal tako težke preizkušnje! Ne, ti ne smeš zboleti! Sičar pa itak ne bo trajalo dolgo ko bova prispela k obali. Na kopno se bova lahko izkrcala tudi kje drugje, saj nisva primorana, da bi morala pristati baš ob beneških obali.

— Oh, Gianettino, — je vzdihnila lepa prodajalka cvetlic, — boli me, — tako strašno me boli!

— Boli? — Vsemogočni Bog, — tako nenadoma, — tako nepričakovano! Počakaj, Lidija, dal ti bom še mojega vina. Pogrelo te bo. Tudi jaz bom napravil požirek, ker trepečem že ob sami misli, da bi ti mogla zboleti.

Gianettino je prijel čašo in jo prinesel k nejmim ustnicam. In zopet je Lidija pila vino, ki ga je knez Orlov hvalil kot najboljšo kapljico svoje kleti.

— Lidija, pijem na tvoje zdravje, — vzkligne lepi benečanski gondolier in dvigne čašo.

Gianettino je rinesel čašo k svojim ustnicam, ki so že začutile hladno tekočino, ko je Lidija zbrala svoje zadnje moči, se vzravala, zgrabila roko, ki je držala čašo in jo potegnila od ust.

— Gianettino, ne pij, — je kriknila Lidija, — ne pij! — Sedaj vem, kaj mi je, — strup — strup! — Izdajalec Orlov bi naju rad umoril!

Gianettino vrže čašo v morje.

Kriknil je in se vrgel k Lidijinim nogam. Potegnil jo je k sebi in jo objel, šepetal ji je nežne besede, Lidija pa je samo ječala.

Gianettino je z grozo občutil, da

so bile njene roke že skoraj popolnoma hladne. Na njenem čelu so se pojavile mrzle znojne kaplje.

— Umiram, — je zašepetala Lidija in omahnila na klop, kjer je doslej sedela. — Strup, ki ga je dal knez Orlov v vino, deluje hitro. — Gianettino, kako srečna sem, da ga tudi ti nisi pil, — živel boš, — živel!

— Da, živel bom, — je zavpil Gianettino s strašnim glasom, — živel bom, da bom maščeval tebe, moja uboga Lidija, živel bom, da bom spodkopal temelje Katarininega prestola in svobodil bom Klariso!

— Živel bom, toda ne zato, da bi našel srečo, kajti moji spomini so preveč žalostni in strašni, da bi mogel zopet postati srečen, toda živel bom, da bom bič in osvnetnik ruskih krvnikov!

— Lidija, saj ti ne boš umrla, ne boš umrla! Strup ne bo deloval! Pij, Lidija, pij morsko vodo. — Voda je slana, morda ti bo pomagala.

— Ne, — pusti, Gianettino, — v svojem srcu čutim že ledeno smrt! — Ho, čutim, kako se mi vsaka mislica posebej krči, — komaj še premikam jezik — pred očmi se mi dela tema.

Gianettino, ne vidim ničesar več, komaj še razločim tvoj ljubljeni mili obraz! Tudi v tem je velika božja milost, da te smem še enkrat videti.

— Da, ti si to, moj edini, razločno te vidim! — Ti klečiš pred menoj! — Ti jokaš! — Oh, hvala ti za te solze, — sedaj vem, da me vsaj malo ljubiš!

— Lidija, je zajčkal Gianettino, — Lidija, — jaz te ljubim in če bi ne bil srečal Klarise, bi ti postala moja žena!

— Prišla pa je Klarisa, jaz pa sedaj umiram, Gianettino!

Njena glava je omahnila na prsi, telo pa je vztrpetalo.

Gianettino je obupan klečal poleg nje, Misel, da ji ne more pomagati, ga je privedla skoraj do blaznosti.

— Gianettino! — je sedaj kriknila Lidija, — Poljub — samo en poljub mi daj, — prvega in zadnjega!

— Gianettino je med tem natočil pritisnil svoje ustnice na njena usta. Mar naj bi umirajoči prijateljci odbil zadnjo prošnjo?

Ko se je je dotaknil s svojimi ustnicami, ko so se njegova usta dotaknila njenih, je obležal na njenem obrazu blažen smehljaj.

— Oh, kako je smrt sladka! — je zašepetala Lidija, — Sladka je — in vendar boli!

— Zbogom, Gianettino, zbogom! — Pozdravi Klariso, pozdravi moje Benetke, — nikdar več jih ne bom videla. — Gianettino moje telo naj počiva v morju, — tam bom našla mir — sladki mir!

Njeno telo se je skrčilo. Gianettino ji je položil roko na srce, — še je čisto tiho bilo to ubogo srce, ki je okusilo v življenju tako malo ljubezni in tako malo sreče.

Sedaj pa se je naenkrat ustavilo. Zaman je iskal Gianettino srce, zaman je tipal, da bi s prsti občutil udarce — v njenih prsih je bilo vse tiho.

Ko je Gianettino pogledal njen obraz, je videl, da je lepa Lidija mirno izdihnila.

Gianettino krikne. — Sam sem sedaj! — je zavpil mladi gondolier. — Sam popolnoma sam na širnem morju. — Mrtva je sedaj, Lidija je mrtva! — Oh, valovi, zakaj ne pogoltnete moje ladje?

Vso noč je Gianettino ležal kakor omamljen pri truplu mlade deklice, s tisočimi nežnih besed je poskušal, da

bi jo zopet zbudil.

Zaman — vse je bilo zaman!

Umrla je. — Odšla je tja kjer ni človeške hudobije, — tja, odkoder svetijo srbne zvezde po širnem morju.

Danilo se je.

Na vzhodu je zarja pozlatila nebo.

Ko so prvi žarki padli na nepregledno morsko gladino, je Gianettino sklenil, da bo izpolnil zadnjo Lidijino željo.

Sklenil je, da jo bo izročil morju, kakor je želela.

Gianettino je zavil lepo mrtvo deklico v odejo, s katero jo je malo prej hotel obvarovati pred mrazom.

Ker pa ni imel kamenja, da bi ga pritrdil k odeji, je uporabil zaboj z Orlovim zastrupljenim vinom.

Gianettino se je še enkrat zazrl v njen prekrasni, blede obraz, potem pa jo je spustil v globino.

— Uboga Lidija, — zašepče Gianettino, — tvojeja groba ne morem ozaljšati s cvetjem! Ne bodo ga krasile vrtnice, niti vijolice! Še bolj pa kakor cvetlice, bo krasilo tvoj spomin dobro delo, ki si mi ga storila; nikdar ne bom pozabil na tvojo plemenito dušo. — Lepše od vijolice bo krasila tvoj grob tvoja nedolžnost!

— Zbogom, lepa Lidija! Sedaj si pred tronom pravičnega sodnika! — On te bo spregledal, spoznal bo tvojo čisto dušo in te blagoslovil!

Truplo je izginilo v valovih — na njegovih trepalnicah so se svetlikale solze in kapljale za njo v morje.

Gianettino je sklenil roki in molil. Ko je dvignil glavo, je bilo že jutro.

Novo jutro, — nov dan — novo trpljenje — nove bolečine. Gianettino se zamisli.

Potem pa se je naenkrat odločno vzravnil, stisnil je pesti in zagrozil proti tisti strani, kamor je izginila

Orlova "Česma".

— Krvniki! — je zavpil Gianettino. — Prokleti bodite na veke! Prišel bo dan osvete, prišel bo dan obračuna!

— Ha, ponosni in ošabni Orlov, — prišel bo dan, ko se bosta ti in tvoja Katarina zgrudila na kolena, ko vaju bo Bog maščevanja neusmiljeno zavrgel! Ta dan mora priti, kajti Bog hoče le pravico!

125. POGLAVJE

V najemnikovi hiši

Med tem ko je knez Orlov delal na vse pretege, da bi si zopet pridobil Katarinino milost in naklonjenost — med tem ko se je nekdanji caričin miljenec oprijel vsega, da bi osvoobil svojo cerico tekmovalke, ki jo je vznemirjala, so živeli v Petrogradu po starem običaju.

Zima je že zdavnaj minila, namesto pomladi je prišlo poletje in Katarina je svojega miljenca Potemkina nagovorila, da bi odšel z njo v Carskoje selo.

Njen miljenec se je rad odzval temu povabilu.

Upal je, da se mu bo tam vrnilo zdravje.

Predvsem se je veselil, da se bo umaknil radovednim pogledom ljudi, ki so ga vedno opazovali z žaljivo nesramnostjo od kar je nosil črni ovoj, ki ga je nosil na očesni votlini.

Kakor vemo, je caričin miljenec izgubil levo oko.

Lepega Potemkina je pačil črni ovoj.

Kadar se je spomnil te izgube, je globoko zavzdihnil. Ni mogel pozabiti, da ga je Orlov tako strašno onesrečil, čeprav je bil na videz miren, čeprav je bil hladnokrven in ravno dušen — vendar je strašno trpel.

(Dalje prihodnjič)